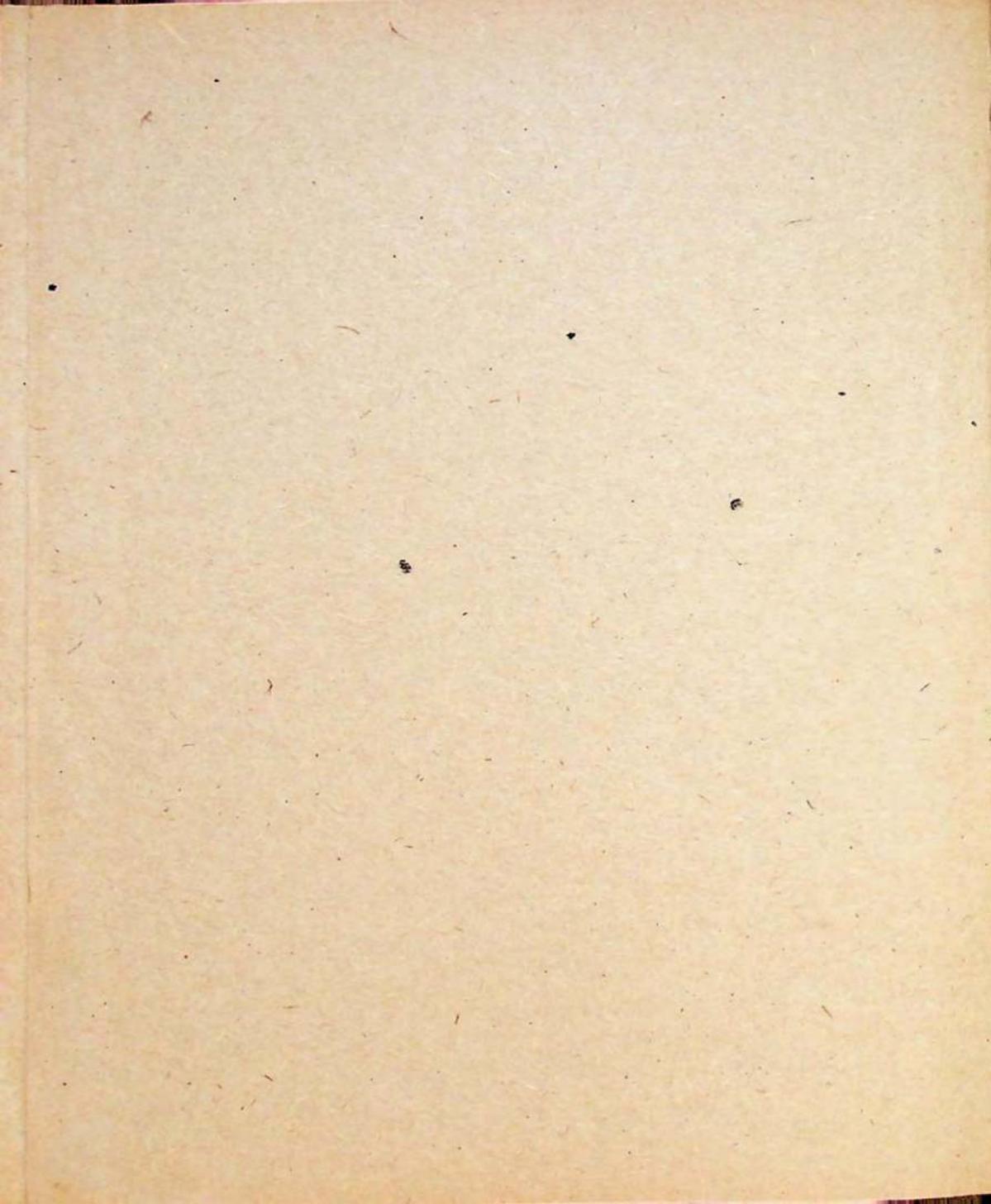

L 48
P 95

503. От № 5 до № 4 10 нр.
M-12 ПРОГРАМИ
12. ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН
ОРКЕСТЪР - РУСЕ
СЕЗОН 1948/49 год.

Ji-80
503

6

5
—
1

(4)

== ОБЩНСКИ ==
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
== РУСЕ ==

— — — — —

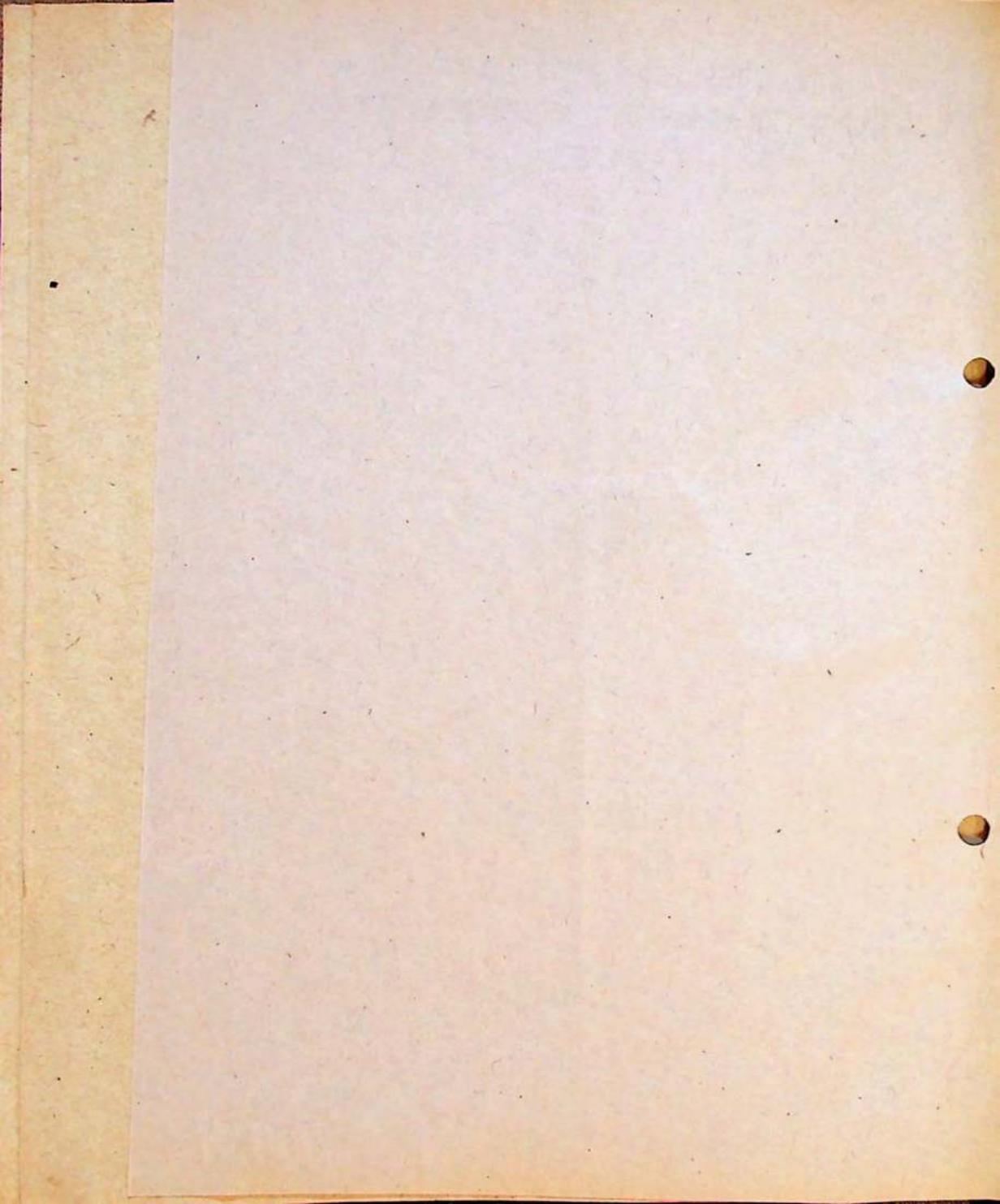
Регионална библиотека
"Любен Каравелов" - Русе

120000888918

1948

491264

(4)

==== ОБЩИНСКИ ====
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
==== РУСЕ ====

*Титул. I и II - в отг. също
с Хр. Дюлгеров.*

ШЕСТИ
СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Диригент:
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

Солист:
ЯНКО ЯНКОВ
флейтист от Нар. опера — София

Концертмайстор:
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

НЕДЕЛЯ, 17 октомври 1948 год. 20:30 часа

ЗАЛА „КУЛТУРА“

П Р О Г Р А М А

1. ХАЙДН — Тимпанна симфония

Adagio cantabile—Vivace assai
Andante
Menuetto
Allegro molto

2. МОЦАРТ — Концерт за флейта сол мажор

Allegro maestoso
Adagio non troppo
Rondo — Tempo di menuetto

3. ЛЯДОВ — Пет руски песни

Хороводная
Коляда — Маледà
Протяжная
Шуточная
(Я с комариком плясала)
Вѣлина о птицах

4. СТАЙНОВ — Симф. сюита „Приказка“

Пусто горе тилилейско
Приспивалка
Педя човек, лакът брада
Вито хоро самодивско

(4)

Емил Караманов
Диригент — Общ. Симф. Оркестър — Русе

(4)

ЙОЗЕФ ХАЙДН — (1732 – 1809), е син на селски майстор колар. Още от малък работи сам за прехраната и образованието си: пее в църква, свири в танцови локали, дава уроци, акомпанира и слугува, но същевременно проучва композициите на Бах и теоритическите трудове на Фукс, като опитва и сам да пише. След една комична опера и няколко квартети името му става известно и той получава дворцова диригентска служба. От тук нататък той израства като компонист на симфонии. Славата му бързо расте, прониква във Виена, а от 1779 год., той е популярен и в Париж.

Хайдн е типичен инструментален компонист. Написал е над 120 симфонии, 80 квартети, десетки концерти за пиано, виолончело, цигулка и други инструменти с оркестър, множество триа, сонати за пиано, опери, оратории и пр. Неговата музика е свегла и на места даже наивна. Мелодиите му кратки и напевни са пряко или косвено, почерпани из народната музика, а разработката им е подробна и логична, при това разнообразна и често духовита.

Идейно, творчеството на Хайдн е далеч от всякаква лична страст и личен трагизъм, макар че той преживява в действителност много неволи и огорчения. Но Хайдн е оптимист, и като гениален композитор, макар и инстинктивно, той насочва изкуството си по най-прогресивен път. Ето какво изповядва сам той по онова време: „Тук на земята има малко радостни и доволни, мъка и грижи дебнат отвсякъде. Може би, моего творчество ще стане извор на покой и отмора за огрижените и отрудените“.

Но изкуството на Хайдн е народно и в по-широк смисъл, понеже то съчетава в най-съвършена форма контрапунктичната диалектика с австро-немската народопесенна тематика и е наситено с славянски мотиви. То е народно най-после и поради това, че е по произход изкуство за народни музикални среди.

Тимпанната симфония е една от късните творби на вече зрелия Хайдн и се ползува с особена популярност, понеже е наситена с богата мелодика. От цялата симфония лъха проста сърдечност и оптимизъм.

ЯНКО ЯНКОВ — първи флейтист на оперния оркестър и Държавната филхармония е роден в 1900 год. Завършил е Софийската музикална академия (при проф. Н. Стефанов), а след това и Берлинската (при проф. Густав Шек). Бил е дълги години лектор по флейта и всички духови инструменти в Държавния институт за слепи. Член е на духовия квинтет при Народната опера.

Янко Янков е един от създателите на Академичния симфоничен оркестър (АСО). Концертирал е с успех у нас и в чужбина.

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ — един от най-значителните гении на всички времена и народи е роден на 27 януари 1756 г. и умрял като последен бедняк на 5 декември 1791 г. във Виена.

Най-главните негови творби са 40 симфонии, 25 концерта за пиано, 7 цигулкови концерти, 7 клавирни триа, 26 струнни квартета, 17 сонати за цигулка и пиано, 22 сонати за пиано, реквием, множество опери и пр. — всичко около 700 творби. Между тях са и четирите флейтови концерта. Най-често изпълнявани у нас са ре мажорния и този в сол мажор. В него Моцарт използва всички технически и багрови възможности на флейтата, като по този начин създава една от най-изящните си композиции.

АНАТОЛИЙ ЛЯДОВ (1865—1914) един от най-оригиналните композитори на ранния руски импресионизъм. По своите идейни схващания, преданност към народната песен и отрицание на музикалната теория, той се явява като про-

дължител на великото историческо дело на петорката: Балакирев, Римски-Корсаков, Мусоргски, Кюи и Бородин.

У нас Лядов е известен най-вече с своите характеристични оркестрови импресии по народните руски приказки Омагьосаното езеро, Баба Яга и Кикимора.

Лайтмотивът в творчеството на Лядов — това е народността идея. Туй личи даже и в петте малки песни за оркестър, които макар и камерно инструментирани, дават ясна представа за стила и идейното съдържание на неговото творчество.

ПЕТКО СТАЙНОВ — един от най-популярните български композити е роден на 1 XII. 1896 год. в Казанлък. От ранна възраст започва да учи музика — флейта, цигулка, пиано. Оформява се като добър музикант в София, а после специализира в Дрезден като ученик на проф. Мюнх пиано и проф. Волф теория и композиция.

Завърнал се в България вече като утвърден композитор, Стайнов успява да долови характерното в българската народна музика и създава прекрасни творби както в хоровата така и в инструменталната музика.

Между симфоничните му работи най-ярко изпъкват: сюитата „Тракий-

ски танци“ (1928 г.) симфоничната поема „Легенда“ (1928 г.) „Приказка“ (1931 г.) и „Тракия“ (1938 г.). Някои от тези композиции са наградени от министерството на народната просвета. Понастоящем Петко Стайнов е член на Българската академия на науките и съветник по музикалните въпроси в К. Н. И. К. Творчеството на Стайнов е здраво свързано с народната песен. При това у него всичко е ясно, разбрано и логично. Характерно у Стайнов е майсторското използване на духовата група (медна и дървена) от където иде и богатото разнообразие на тоновите багри.

Симфоничната сюита „Приказка“ е една от най-красивите негови творби. Изградена е върху оригинални теми в духа на нашите народни песни.

„Пусто горе тилилейско“. Къс увод характеризира настроението сред пустото горе тилилейско — оная митологична гора, в която крак човешки не стъпва, обитавана само от самодиви, змейове и всевъзможни чудовища. Като израз това настроение е първата тема, по характер екзотична (в дорийска тоналност).

До завършването на тази тема се преплита и фигурационния мотив от увода на флейти и кларинети, след което композиторът ни довежда до първото настроение сред таинствената тишина на пустата гора. Като далечно ехо се дочуват в пианисимо нежни тонове на флейти и кларинети.

„Приспивалка“. Тиха нежна песен, като песента на майка — в леко, разказвателно настроение. От начало темата се излага от чели и виоли, а после минава през флейти, обои и кларинети. Към средата мелодията се раздвижва в миньор. Постепенно песента затихва и почти се изгубва. Темата се долавя тихо в кларинети и корни. Пиесата завършва с тихите флажолети на цигулките и далечния звън на кампанела.

„Педя човек, лакът брада“. Приказката за джужето, което според нашите поверия е посмешище за своите недъзи — морални и физически. В цялата част се очертава психологията на тази уродливост при това саркастично, а не, просто хумористично. Разработката се провежда в рамките на гротескното. Ритмусът пет осми, на който е изградена цялата част е много характерен за някои наши народни танци, напр. балканджийските хора и др.

„Вито хоро самодивско“. Идеализирана форма на пайдушко (три осми, вместо пет осми). В основата на тази част са легнали две теми третиранни симфонически. Общо целия танц има вихрен характер, какъвто според нашите поверия е танцът на самодивите.

(4)

Цена 20 лева

6(2) 14
6

== ОБЩНСКИ ==
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
== РУСЕ ==

1948

GEORGE B. BROWN
CHAMBERLAIN, ORKNEY IS.
1875

(4)

— ОБЩИНСКИ —
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
— РУСЕ —

*I чл. - II чл. - водач
с С. Димев*

БЕТХОВЕНОВ
К О Н Ц Е Р Т
В ЧЕСТ НА V КОНГРЕС НА БРП (К)

Диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

Солист
проф. НЕДЯЛКА СИМЕОНОВА

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

ПЕТЪК 26 и НЕДЕЛЯ 28 ноември 1948 г. 20 часа

ЗАЛА „КУЛТУРА“

Ludwig van Beethoven
1827

ПРОГРАМА

1. ВТОРА СИМФОНИЯ оп. 36 ре мажор

Adagio molto — Allegro con brio

Larghetto

Scherzo — Allegro

Allegro molto

— п а у з а —

2. КОНЦЕРТ ЗА ЦИГУЛКА оп. 61

Allegro, ma non troppo

Larghetto

Rondo

3. УВЕРТЮРА ЕГМОНТ

Емил Караманов
Диргент—Общ. симф. оркестър, Русе

ЛУДВИГ ван БЕТХОВЕН (1770—1872)

Възправен на синура между две епохи, облегнат здраво на традициите на класическия осемнадесети век и устремил поглед далеч в бъдещето, Бетховен завършва редицата на големите майстори класици от миналото. При това той отбелязва в историята на музиката един основно повратен пункт, чие значение за изкуството е свързано с значението на великата френска революция за обществено-политическия и културен живот на Европа.

Животът на Бетховена е наниз от нещастия, скърби и разочарования. Възторжен поклонник на истината, правдата и добродетелта, великият музикант е изживявал с болка тяхното отсъствие у заобикалящата го среда. Все пак, този низ от горчивини, често е бил прекъсван от минути на щастие и радост. Тогава душата ликувала и пеела.

Било поради жестоките пристъпи на болестта му (глухотата,) или поради тежката раздяла с любимата, или неразбирателството с изпълнените с проза и егоизъм негови съвременници, тази радост го е бързо напускала. Редуванията на приятни с мъчителни дни, часове и минути, са разкъсвали сърдцето на Бетховена. Тази любов и това страдание, тази воля, тези редувания на отпадък и гордост, тези вътрешни трагедии са отразени в неговата музика — в многобройните контрасти, внезапни отпадания и смели приливи на бодрост и ентузиазъм.

(4)

Тъй много желаната светла радост се откроявала на фона на тежките страдания като един постоянен блян; Бетховен познава страданието в цялата му суровост. Ето защо и копнежът му за радост и щастие нарастна неимоверно. Волята му се кали за борба — до победа. „Всеки ден все повече и повече приближавям целта която съзирам, и в нея съм вложил целия си живот. Никаква почивка! О, съдба, ида смело към теб. Невъзможно е да напусна света преди да излърша това, за което се чувствавам призован!“ (Из писмата на Бетховен). И в основата си, неговата музика остава бодра, волева, жизннерадостна. Песимизмът, никога не е завладявал Бетховена. Борбата му с злощастната съдба винаги го е вдъхновявала до победа. „Ще ми се да стисна съдбата за гушата! Разбира се, тя съвсем не ще ме сломи; О, тъй е хубаво да живееш хиляди пъти живота си!“ Но живот осмислен — живот даден за доброто на ближния и цялото човечество! Живот посветен на борба със страданието и победата на радостта!

Творчеството на Бетховен обхваща 135 опуса предимно инструментална музика: 9 симфонии, 11 увертюри, 5 концерта за пиано, 1 за цигулка, 38 сонати за пиано, 10 за цигулка, 5 за чело, една опера (Фиделио), множество песни и др.

Към своята творческа работа Бетховен се е отнасял несъмнено, много по сериозно от своите предшественици. Създаването на една симфония за него е било процес твърде дълъг. Той често поправял, обмислял и трансформирал. При този начин на работа не е чудно, че Бетховен успява да композира едва девет симфонии, когато Моцарт написва 40, а Хайдн 120. Затова, пък всяка една от симфониите му има ярко очертан индивидуален облик, и ни въвежда в един нов свят на тоновете, съвсем отделен от интимния моцартов стил или от примитивния оптимизъм на Хайдн.

В този нов свят ликуват вярата и преданността към идеите за братство и свобода, осъществени само по пътя на героични подвизи и дълбока вътрешна борба.

У Бетховен няма и следа от старата сиютообразна симфония на XVIII столетие, чието главно назначение е било да доставя леко, приятно музикално развлечение на слушателите. Неговият симфонизъм се характеризира с голямо волево напрежение, максимално използване на ритмическите и динамични възможности, необичайно упорство на мислите и дълбоко идейно съдържание.

ВТОРА СИМФОНИЯ

оп. 36 ре мажор.

От този общ дух на неговото творчество, не прави изключение и втората му симфония, макар че у нея все още личи влиянието на Хайдн и Моцарт. Първото изпълнение на симфонията се е състояло на 5 април 1803 година. В нея

всичко е благородно, енергично и гордо; пеещата мелодия на адажиото тържествена и трогателна, още от първите тактове внушава чувство на уважение и подготвя към възнесение. Ритъмът тук е смел, оркестровка а богата, звучна и разнообразна.

С това превъзходно адажио е свързано увлекателното вдъхновенно Allegro con brio. Групетто, което се изпълнява в първия такт на темата от виоли и виолончели в унисон, отпосле се явява на някои места, за да се покаже ту като секвенции crescendo, ту имитации между духовите и струнни инструменти и се отличава по своята новост и оживление. В средата се показва мелодия, първата част на която се изпълнява от кларинети, валдохорни и фаготи, а края от останалия оркестър в tutti; мъжествения и енергичен характер на това „tutti“ се усилва още по-вече от сполучливия избор на акордите в акомпанимента.

Andante-то се отличава напълно от андантето на първата симфония. То не представлява тема, разработена с канонически имитации, а е чиста задушевна мелодия, изложена отначало от квартета, а след това необикновено изцяло видоизменена с леки щрихи, при което през цялото време е издържан нежния характер, с който се отличава основната тема. Това е очарователно изображение на невинното щастие, едва-едва помрачено от няколко меланхолични звуци.

Чудатото, фантастично скерцо е толкова искрено и весело, колкото андантето е изпълнено с щастие и спокойствие. Въобще от цялата симфония се излъчва бодрост и веселие.

Финалът е в същия дух. Това е второто симфонично скерцо на Бетховена, само че в двуделен размер.

НЕДЯЛКА СИМЕОНОВА

Родена в Хасково 1901 г., дъщеря на музикант. През време на отсъствието му от къщи, тя започва да свири на неговата цигулка. Когато се преместват в София, бащата започва усилено да я учи. Първото нейно явяване пред публиката е през есента 1909 с изпълнението на „Мечтание“ от Шуман. Присъствувалият на концерта народен поет Вазов я поздравява и предрича, че ще стане знаменитост. Ка-то ученичка в II-ро отделение предприема концертна обиколка в провинцията. Неполучила стипендия, за да учи в странство, на бащата се отдава възможност да отведе Недялка в Америка. След успешните ѝ концерти искали да я изпратят в Русия при Ауер, но войната попречва и тя отива в Дрезден да учи при Г. Хавеман. Завръща се пак в България и на един концерт в София изпълнява концерта от Брамс. В 1920 г. отново отива в Америка и там намира

Недялка Симеонова

Ауер, при когото учи 2 г., след което предприема световно турне. В 1932 год. се връща пак в България и дава редица солови концерти и с триога, съставено от нея, Донка Куртева и Св. Марчинков. В 1940 год. концертира в чужбина. От 1932 г. прави посъпки да влезе в преподавателското тяло на музик. академия, но ѝ е било отказано. След 9. IX. 1944 г. оценяват нейните големи качества като концертираща цигуларка и педагожка. Симеонова е пълнокръвна цигуларка с изразителен топъл тон и високо техническо майсторство.

КОНЦЕРТ ЗА ЦИГУЛКА И ОРКЕСТЪР

Един от най-красивите концерти за цигулка, в световната музикална литература, е единствения цигулков концерт на Бетховен. Написан е през 1806 г. специално за цигуларя Клемент и изпълнен от същия на 23 декември 1806 г. Концертът е написан в сонатна форма и в три части. Четири отмерени удара на тимпана върху основния тон „ре“ въвеждат обоите, кларинетите и фаготите. Първата част тече в същото това спокойно темпо и насища с музикалното си богатство. След едно продължително оркестрово въведение, стъпва върху доминантовия септакорд на основната тоналност ре мажор соло-цигулката, изкачвайки се над оркестъра чрез възходящи октави. Следват красиви съпоставяния на соловия инструмент с оркестъра. Звучността е светла, спокойна, класична. След бавната и певучна втора част (ларгето) следва непосредствено последната част — едно блестящо рондо.

ЕГМОНТ УВЕРТЮРА (оп. 84)

Бетховен е написал единадесет увертюри и музика към разни драматични произведения. Увертюрата към Гьотевата трагедия „Егмонт“ е в непосредствена връзка с самата трагедия; Бетховен се спира на най-съществените моменти от трагедията. Подтиснатия и жадуващ за свобода народ, героичният образ на Егмонт и стихийната борба за освобождение — всичко това намира широк и могъщ драматичен израз чрез музиката на безсмъртния симфоник.

Музиката на Егмонт Бетховен започва да пише през 1809 год. Първото представление на трагедията се е състояло на 24 май 1810 г.

Безспорно, на един истински патриот, какъвто е бил Бетховен, сюжета на Егмонт ще да се е харесал много, но музиката тук не е само отзвук на виенските събития от 1809 година (французката окупация). Корените на това произведение лежат дълбоко в светогледа на Бетховен. Още един път и можеби в най-съвършенна форма, той предвижда победата на свободния човек. Увертюрата започва с мрачни и тежки акорди в ритъм на сарабанда (старинен испански танц) — тежест от гнет и дълбока потиснатост. За съвременниците на Бетховен този ритъм е можал да предизвика конкретни асоциации из сюжета на Гьотевата трагедия, като напомня за страданията на нидерландците под испанско владичество.

Още не успяла да отзвучи тази тема и се раздава стон от обоя. От този стон постепенно кристализира темата на Егмонт (сонатното алегро). В разработката е изложено цялото съдържание на трагедията: борбата на Егмонт неговото дръзко държане пред врага, любовта му към Клерхен и на края неговата гибел. Но с своята смърт „героят е спечелил свободата на родината“, както казва Бетховен в своята бележка към музиката на последния монолог на Егмонт. И затова така закономерно се появява и победният финал на увертюрата, който е един величав апотеоз на свободата.

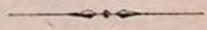
Цена 20 лева

8

F(3) (4)

Комитет за наука изкуство и култура
Дирекция Българска филхармония

**ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ**

ордлан Стефанов

1949

Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, which is mostly illegible due to fading and bleed-through.

ALPHABET

COMMUNIST PARTY

1952

Комитет за наука изкуство и култура
Дирекция Българска филхармония

ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
— РУСЕ —

Тум. III думи. водач
с мн. Камбелов.

ОСМИ
СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

Солист
ВАСИЛ ЧЕРНАЕВ

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

СРЯДА 5 и ПЕТЪК 7 януари 1949 год. 20 часа

ЗАЛА „КУЛТУРА“

П Р О Р А М А

1. ШУБЕРТ — СИМФОНИЯ СИ МИНЬОР
(недовършена)

ALLEGRO MODERATO

ANDANTE CON MOTO

2. МОЦАРТ — КОНЦЕРТ ЗА ЦИГУЛКА РЕ МАЖОР

ALLEGRO

ANDANTE CANTABILE

RONDO

3. СТАЙНОВ — Симфонична сюита „ПРИКАЗКА“

ПУСТО ГОРЕ ТИЛИЛЕЙСКО

ЗМЕЙ

ПРИСПИВАЛКА

ПЕДЯ ЧОВЕК ЛАКЪТ БРАДА

ВИТО ХОРО САМОДИВСКО

4. ВАГНЕР — УВЕРТЮРА РИЕНЦИ.

(4)

ЕМИЛ КАРАМАНОВ
Диригент
Държ. симф. оркестър, Русе

ФРАНЦ ШУБЕРТ, (1797—1828), е един от най-плодовитите композитори за които говори историята на музиката. Неговото място е между приемниците на виенските класици. Музиката му, обаче по същност и форма търпи известно отклонение от въпросната школа. Творчеството му е непосредствено и се отличава с характеризираща хармония протодушен вид и чиста съдържателност, която му гарантира обществено значение и трайност.

Огромна е заслугата на Шуберт за обособяване на художествената песен. Своите песни той противопоставя на характерната италианска ария, като в основата им поставя народната песен. Ето защо и поради това, че той се вдъхва пряко от музикалните нужди на средата си, Шуберт считат за типичен народен компонист.

Неговия гений се проявява много рано и то стихийно. Шуберт е оставил над 1200 творби, между които 8 симфонии, над 600 песни, много камерни пиеси и увертюри.

Изпълняваната осма недовършена симфония се ползува с най-голяма популярност. Тя е открита много след смъртта на Шуберт причината на което е голямата му скромност. На VIII-та му симфония липсват последните две части затова е известна като „Недовършена“.

Недовършената симфония се налага на слушателя със своята класическа разработка, ритмическа живост, и прекрасна лирическа напевност.

Пълната и разнообразна хармония съчетана с ясна мелодика и релефно изтъкната динамика открива характерния звук и цвят на инструментите и увлича слушателя до последните замиращи акорди на втората част.

ВАСИЛ ЧЕРНАЕВ — роден на 27. IX. 1912 г. в София. Син на музикант, от ранна възраст проявява изключителни музикални дарби. На 7 години започва да учи цигулка при Иосиф Силаба, и в музикалната академия — при проф. Никола Абаджиев. Още като ученик изпъква като особено дарование и се проявява в редица самостоятелни концерти. В 1932 год. завършва музикалната академия. Седем години чака, докато му бъде дадена степендия, голяма заслуга за издействването на която има покойния проф. Асен Златаров, единствен покровител на младия Чернаев. В 1938 г. Чернаев заминава за Берлин, където в 1940 год. завършва Висшата академия за музика при професорите Георг Куленкамф и Густав Хавеман, след което се отдава на концертна дейност, като концертира в Германия, Австрия, Белгия, Холандия, Франция и Люксембург. Като горещ почитател на идеите на покойния си голям приятел Асен Златаров той не стои безучастен към тяхното потъпкване и унищожение от страна на националсоциализма. Затова той бива изпратен в концентра. лагер Дахау, където изживява цялата последна година от войната, след което прекарва една година за възстановяване здравето си в Чехия, и в 1947 година се завръща в родината си. Чернаев се числи в редовете на първите майстори на цигулката. Голям артист и рафиниран виртуоз, коят виртуозност служи само за постигане на високо художествени цели с рядко чувство за стил и пълно овладяване на всички дисциплини на своя инструмент. Чернаев разполага с извънредно голям репертуар, който включва почти всички класически, романтични и български автори.

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ — е един от най-значителните гении на всичките времена и народи е роден на 27 януари 1756 год. и умрял на 5 декекември 1791 год. във Виена.

Най-главните негови творби са 40 симфонии, 25 концерта за пиано, 7 цигулкови концерти, 7 клавирни триа, 26 струнни квартета, 17 сонати за цигулка и пиано, 22 сонати за пиано, реквием, множество опери и пр. — всичко около 700 творби. От цигулковите концерти най-често изпълнявани у нас са ла мзжорния и този в ре мажор, който е един от най-изящните инструментални концерти на Моцарт.

ПЕТКО СТАЙНОВ — един от най-популярните български компонисти е роден на 1. XII. 1896 год. в Казанлък. От ранна възраст започва да учи музика — флейта, цигулка, пиано. Оформява се като добър музикант в София, а после специализира в Дрезден като ученик на проф. Мюнх пиано и проф. Волф теория и композиция.

Завърнал се в България вече като утвърден композитор, Стайнов успява да долови характерното в българската народна музика и създава прекрасни творби както в хоровата така и в инструменталната музика.

Между симфоничните му работи най-ярко изпъкват: сютята „Тракийски танци“ (1928 г.), симфоничната поема „Легенда“ (1928 г.), „Приказка“ (1931 г.) и „Тракия“ (1938 г.). Някои от тези композиции са наградени от министерството на народната просвета. Понастоящем Петко Стайнов е член на Българската академия на науките и съветник по музикалните въпроси в К. Н. И. К. Творчеството на Стайнов е здраво свързано с народната песен. При това у него всичко е ясно, разбрано и логично. Характерно у Стайнов е майсторското

4)

използуване на духовата група (медна и дървена), от където иде и богатото разнообразие на тоновете багри.

Симфоничната сюита „Приказка“ е една от най-красивите негови творби. Изградена е върху оригинални теми в духа нашите народни песни.

„Пусто горе тилилейско“. Къс увод характеризира настроението сред пустото горе тилилейско — онай митологична гора, в която крак човешки не стъпва, обитавана само от самодиви, змейове и всевъзможни чудовища.

Като израз това настроение е първата тема, по характер екзотична (в фригийска тоналност).

До завършването на тази тема се преплита и фигурационния мотив от увода на флейти и кларинети, след което композиторът ни довежда до първото настроение сред таинствената тишина на пустата гора. Като далечно ехо се дочуват в пианисимо нежни тонове на флейти и кларинети.

„Змей“. — Тук е обрисван психологическия образ на змея — митологично същество, което живее в пустите гори; образ, символизиращ самотника мъж, непознат, първобитен, силен. В красивото анданте развито постепенно до мощно грандиозно е даден страстният купнеж на жената към този интересен образ. Но от други свят е той

„Приспивалка“. Тиха нежна песен, като песента на майка — в леко, разказвателно настроение. От начало темата се излага от чели и виоли, а после минава през флейти, обои и кларинети. Към средата мелодията се раздвижва в миньор. Постепенно песента затихва и почти се загубва. Темата се долавя тихо в кларинети и крони. Пиесата завършва с тихите флажолети на цигулките и далачния звън на кампанела.

„Педя човек, лакът брада“. Приказката за джуджето, което според нашите поверия е посмешище за своите недъзи — морални и физически. В цялата част се очертава психологията на тази уродливост при това сакрастично, а не, просто хумористично. Разработката се провежда в рамките на гротескното. Ритмусът пет осми, на който е изградена цялата част е много характерен за някои наши народни танци, напр. балканджийските хора и др.

„Вито хоро самодивско“. Идеализирана форма на пайдушко (три осми, вместо пет шестнадесети). В основата на тази част са легнали две теми третиранни симфонически. Общо целият танц има вихрен характер, какъвто според нашите поверия е танцът на самодивите.

РИХАРД ВАГНЕР (1813—1883 г.), е един от най-крупните представители на романтизма и създател на музикалната драма.

Революционер по природа и новатор в музиката Вагнер гради своите композиции върху т. н. лейтмотиви. Така твор-

бите му се налагат с необикновенната си идейност и заповядващо творческо развитие. Той е композитор и поет. Музиката му е наситена с философска смисленост и музикално естетична приказност, където отривистият ритъм е съчетан с романтично вдъхновение. Онова обаче, което може да се приеме като една от най-характерните особености на Вагнеровото творчество е обстоятелството, че при неговата музикална драма оркестъра е главно средство за дълбок и възвишен драматизъм, за високо поетична изразност, за блестящ и монументален колорит.

Вагнер е написал оперите: „Риенци“, „Хвърчащия Холандец“, „Танхойзер“, „Майстерзингер“, „Тристан и Изолда“, „Парсифал“ и др.

„Риенци“ е първата популярна Вагнерова творба. По форма тя е написана по подобие на голямата опера. Увертюрата ѝ подобно на останалите сплита главните мотиви на операта за да ги изрази в една бляскава тонова катрина, която като програмна симфония, обхваща съдържанието на следващата драма.

СЪСТАВ НА ОРКЕСТЪРА

(4)

Първи цигулки

1. Христо Дюлгеров
2. Иван Янков
3. Христо Икономов
4. Светослав Дичев
5. Юрдан Стефанов
6. Симеон Хашъмов
7. Емил Цветков
8. Любен Беязов
9. Замфир Филипов
10. Никола Николов
11. Христо Попов
12. Петър Попов
13. Никола Габровски
14. Иван Панайотов

Втори цигулки

15. Димчо Ковачев
16. Ахтон Бояджиев
17. Алберт Вентура
18. Юрдан Мечкунов
19. Цветана Транчева
20. Ташко Ангелов
21. Христо Пеев
22. Георги Стоилов
23. Сава Данаилов
24. Христо Василев
25. Лиляна Беличева
26. Атанас Павлов

Виоли

27. Софка Иванова
28. Валентин Попов
29. Петър Воденичаров
30. Здравко Русев
31. Константин Оджаков
32. Юрдан Юрданов
33. Христо Панайотов

Виолончели

34. Мишо Николов
35. Лалю Петков
36. Юрдан Юрданов
37. Светослав Николов
38. Ангел Маринов
39. Станимир Станев
40. Кирил Станчев

Контрабаси

41. Люба Хашъмова
42. Никола Оровчанов
43. Васил Русанов
44. Янко Димитров
45. Илиа Николов

Флейти

46. Асен Цанков
47. Антон Рупов
48. Марко Кохенов

Обои

49. Петър Петров
50. Асен Мундев

Кларинети

51. Георги Рачев
52. Никола Бакалов

Фаготи

53. Евгени Ванков
54. Димитър Стоянов

Корни

55. Иван Нацков
56. Никола Попов
57. Кирил Стоянов
58. Петър Бухтѐв

Тромпети:

59. Борис Христов
60. Стефан Китински
61. Иван Калинов

Тромбони

62. Любен Цеков
63. Васил Савов
64. Стефан Пъррашкев

Туба

65. Николай Колев

Тимпани

66. Иван Димитров

Ударни

67. Бойчо Атанасов
68. Никола Бенчев

Пиано

69. Панчо Щербанов

Цена 20 лева

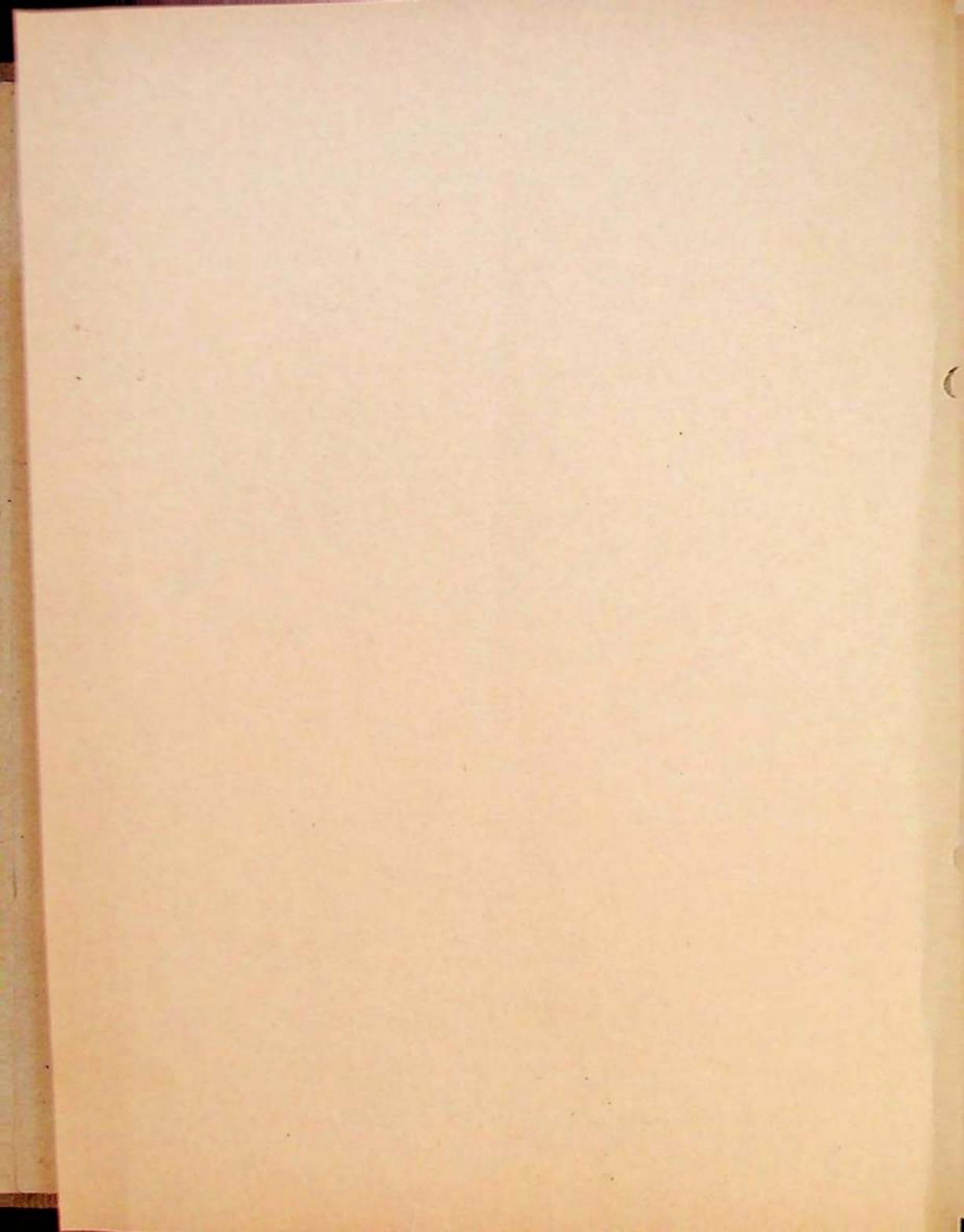
9
К. Н. И. К.

8(4)

**ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ**

КОРДАН СТРАДИ

СЕЗОН
1948 — 1949

Комитет за наука изкуство и култура
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

+ 1 за работници

*Титл. III пълн. водач
с С. Хашъев.*

ДЕВЕТИ
СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

Солист
МАРИНА КОЗОЛУПОВА

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

ПЕТЪК 11 ФЕВРУАРИ 1949 Г. — 20 ЧАСА
ЗАЛА „КУЛТУРА“

СЪСТАВ НА ОРКЕСТЪРА

Първи цигулки

1. Христо Дюлгеров
2. Иван Янков
3. Христо Икономов
4. Светослав Дичев
5. Юрдан Стефанов
6. Симеон Хашъмов
7. Никола Николов
8. Любен Беязов
9. Замфир Филипов
10. Емил Цветков
11. Христо Попов
12. Петър Попов
13. Сава Данаилов
14. Никола Габровски

Втори цигулки

15. Димчо Ковачев
16. Антон Бояджиев
17. Алберт Вентура
18. Юрдан Мечкунов
19. Христо Пеев
20. Цветана Транчева
21. Атанас Павлов
22. Христо Василев
23. Ташко Ангелов
24. Георги Стоилов
25. Лиляна Беличева
26. Иван Панайотов

Виоли

27. Софка Иванова
28. Валентин Попов
29. Петър Воденичаров
30. Здравко Русев
31. Константин Оджаков
32. Юрдан Юрданов
33. Христо Панайотов

Виолончели

34. Мишо Николов
35. Лальо Петков
36. Юрдан Юрданов
37. Светослав Николов
38. Ангел Маринов
39. Станимир Станев
40. Кирил Станчев

Контрабаси

41. Люба Хашъмова
42. Никола Оровчанов
43. Васил Русанов
44. Янко Димитров
45. Илия Николов
46. Иван Станев

Флейти

47. Асен Цанков
48. Антон Рупов
49. Марко Кохенов

Обси

50. Петър Петров
51. Асен Мундев

Кларинети

52. Георги Рачев
53. Никола Бакалов

Фаготи

54. Евгени Ванков
55. Димитър Стоянов

Корни

56. Иван Нацков
57. Никола Попов
58. Кирил Стоянов
59. Петър Бухтев

Тромпети

60. Борис Христов
61. Стефан Китенски
62. Иван Калинов

Тромбони

63. Любен Цеков
64. Васил Савов
65. Стефан Парашкевов

Туба

66. Николай Колев

Тимпани

67. Иван Димитров

Ударни

68. Бойчо Атанасов
69. Никола Бенчев

Пиано

70. Панчо Щърбанов

ПРОГРАМА

1. РЕСПИГИ — Антични танци и арии
Italiana
Arie di corte
Siciliana
2. БАХ — Концерт за цигулка № 2
Allegro
Adagio
Allegro

Солист МАРИНА КОЗОЛУПОВА

ПАУЗА

3. ДВОРЖАК — Симфония № 5
„Из новия свят“
Adagio. Allegro molto
Largo
Scherzo
Allegro con fuoco

ОТОРИНО РЕСПИГИ, (1879—1936 г.) е роден в Болоня. Отначало учи музика в местния музикален лицей, а по-късно довършва музикалното си образование в Петроград при Римски Корсаков и в Берлин при Макс Брух. Завърнал се в Италия, той бива назначен за преподавател в лицей „Санта Цецилия“ в Рим, на който по-късно става и директор.

Първия период от музикалната дейност на Респиги се изчерпва в солови и диригентски прояви. Едва когато излизат на бял свят неговите първи значителни композиции той навлиза във втората, истински творческа част от живота си.

С право считат Респиги за обновител на новата италианска музика; нещо повече: като композитор, той има името на най-плодовития и значителен нов италиански майстор. Вън от индивидуално ценното у него, целостно погледнат издава влияние на френския импресионизъм; по отношение симфоничните му творби е силно повлиян от програмния симфонизъм на Лист; досежно оркестъра той постига интересни колоритни и наситени с музикалност съчетания. А в насоките на неговото творчество, Респиги се явява като импресионист, като възобновител на архаични форми или като творец на нова, нечута музика.

Респиги е оставил множество камерни, вокални и симфонични творби, между които ползващите се с голяма известност у нас „Римски пинии“ и „Римски фонтани“.

Изпълняваните творби представляват свободна транскрипция на антични танци и ария, за струнен състав. Произхода на последните отнасят към края на XVI век.

МАРИНА КОЗОЛУПОВА. Редък случай и чест за русенския държавен симфоничен оркестър и русенската публика е да има между себе си артисти от ранга на Марина Козолупова. Посещението ѝ в България става по повод конгреса на съюза на българо-съветските дружества.

Марина Козолупова е родена през 1918 год. в изключително музикално семейство. Още от ранно детство музикалните ѝ дарования блесват, което още на 8 год. ѝ отваря вратите към концертната естрада.

Развила се напълно в витруозно отношение и притежаваща здрав похват при свиренето Козолупова спечелва на Брюкселския конкурс званието Лауреат на последния. След това непрекъснато концертира, главно в Париж, Лондон, Амстердам, Югославия, Ромъния, Иран и др.

Особено подчертана самоотверженост като достойна съветска гражданка Козолупова проявява през време на великата отечествена война, когато е с инструмента си в непрекъснат контакт с ранените войници.

От 1944 г. Марина Козолупова се занимава и с педагогическа дейност. Тя е доцент в Московската консерватория и е наградена с ордена „Червено знаме на труда“.

В България Козолупова идва за втори път (за първи — през 1945 г.) и е изнесла: на 2. II. концерт по радио София; на 4. II. — рецитал от Бахови творби с камерния оркестър при радио София; на 6 и 8. II. концерт със Софийския държавен симфоничен оркестър; днес тя гостува на русенската публика с концерт в ми мажор, № 2, от Бах.

ИОХАН СЕБАСТИЯН БАХ се счита с право за патриарх на съвременната музика. Корените на неговото звукотворчество и мировъзрение се губят в средновековието, а мощният му талант застава като крайгълен камък между две епохи, налага се над редица видни музикални творци от миналия век и е с огромно значение до днес.

Биографията на Бах, твърде бедна откъм външни събития, е пълна с въртешно съдържание и самостоятелна творческа мисъл. Създател на колосално наследство, което и до днес е обект на постоянни проучвания, Бах е еднакво мощен, както във вокалното така и в инструменталното звукотворчество и трудно е да се определи, в коя област е по-ярко изразен. Написал е редица вокални и инструментални творби, пиеси за орган — в която област е ненадминат и до днес — хорални прелюдии, които Макс Регер нарича „Симфонични поеми в миниатюр“, токати, прелюдии, фуги, фантазии и др.

Изпълнявания концерт в ми мажор се ползва с широка известност. Той е втория по ред концерт за цигулка на Бах. В него Баховското изпъква както по форма така и по същност.

АНТОН ДВОРЖАК, (1841—1904), е учил в Прага където по-късно почва музикалната си кариера като виолист в операта. С неговия „Химн“ за хор и оркестър той интересува музикалните среди в Прага. По-късно неговата популярност довежда държавната му степендия по музика. Така Дворжак оформява музикалните си познания и художествения си мироглед за да стане световно известен след издаването на толкова известните „Славянски танци“. През 1890 г. той вече има професорска катедра по композиция в Прага, а две години по-късно приема поканата на националната

консерватория в Ню Йорк и става директор на последната. Там той се запознава с негърската музика чиято оригинална ритмика и мелодика обогатява фантазията му, разширява светогледа му и му дава възможност толкова непосредствено да говори с композиторските си творби.

Класик на Чехската музика, Дворжак, е близък на бетовеновото звукотворчество, на художествения мироглед на Брамс и на програмното направление у Лист. Закърмен от майсторите на музикалната драматика, подобно на Бетовен, Дворжак остава предимно майстор в областта на инструменталното творчество. Създал е 2 опери, 7 симфонии, 5 симфонични поеми, 5 увертюри, 10 струнни квартети, 2 клавирквартети, 4 клавирни триа, множество инструментални композиции и др.

Може би най-хубавата му творба обаче остава изпълняваната V симфония или така наречената „Из новия свят“. Тя е най-крупното творение на Дворжак и се слави с името на най-често изпълняваната симфония в света. Построена е с логическа простота, но затова от нея лъха пълна яснота. Наситена е с гениално преплетени и редуващи се славянски, негърски и индиански народни мотиви. Така тя внушава сърдечност, простота и тематическа споеност. А с всичките си предимства завладява и неизменно слушателя възприема празничността, носталгията, тържеството, народния бит.

Първата част е написана почти в класическа форма. След един прелюд — *adagio*, в който се чувства търсенето на главната тема, последната прозвучава оформена в самото начало на *allegro molto*. В протежение на следващото развитие, тя става все по-блестяща, след което претърпява пълна разработка, като се явява израз на всевъзможни настроения. От нея се влиза в един характерен славянски танец който пък ни въвежда в

втората тема. Последната произхожда по конструкция от първата и затова установява жизнена връзка с нея. Така първата част прозвучава като едно безпротиворечиво цяло.

Ларгото започва с един хорал който непосредствено се влива в темата една наситена с дълбока тъга негърска песен. В средата се преплитат две леки мелодии, които съставляват лирични отклонения. На края отново прозвучава първата тема с подчертано носталгичен характер.

В скерцото се чувства известна разтегнатост в сравнение с интензивността на останалите части. То е построено изключително на неспокоен ритъм. Цялата част с изключение вмъкнатия с по-спокойна мелодика славянски мотив, протича при тряскава възбуда, а в края — кодата, се подчертава основната тема на първата част в фортефортисимо.

Четвъртата част започва с кратко въведение, което като звено с предната част усилва напрежението до степен подходящо да прозвучи първата ѝ тържествена тема. От нея се влиза в втората, празнична, тема, която с тържественото си прозвучаване съставлява кулминационна точка в качеството на настроението. Постепенно първата тема се явява в различни нюанси: ту тържествено, ту трагично, ту нервно. А преди самия край започва едно извънредно красиво преплитане на всички теми, което безспорно указва на известна философска раздвоеност. Всички опити да се преодолее последната, остават напразни, поради сплитането на противоречиви настроения. Това е безсилието на една обикновена човешка душа, изправена в борба с силни противоречиви вълнения, но заедно с това, тук е гения на необикновения човек да каже с музиката си това, което никога с думи не може да се каже.

ВИДНИ АРТИСТИ ЗА Д. С. О. — РУСЕ

ШАРЛ БРЮК

(Диригент на оркестъра „Колон“ — Париж)

„Après notre sympathique mais trop bref contact je ne puis que féliciter de tout coeur tous le membres du si jeune Orchestre Symphonique de Roussé. Et aussi à les engager de perceverer dans la même voie. Grâce à leur ardeur, leur amour de la musique et aussi sous la direction parfaite de leur jeune chef Karamanoff, nul doute que d'ici peu leur nom ne soit connu au dedans et au dehors de frontières de la Bulgarie et que leur pays ne soit fier de beau travail par eux accompli.

Roussé, 11 décembre, 1948

Charles Brück“

(„След нашия мил, но твърде къс контакт не мога освен от дълбочината на моето сърце да поздравя всичките членове на тъй младия Русенски симфоничен оркестър, а така също да ги насърча да продължат дялото си в същия път. Благодарение на техния огън, тяхната любов към музиката и под талантливото ръководство на техния млад диригент Караманов, няма съмнение, че в кратко време тяхното име ще бъде познато не само вътре в страната, но и извън границите на България, а тяхната родина ще бъде горда чрез изящния им труд.

Русе, 11 декември 1948 г.

Шарл Брюк“)

(Из златната книга на оркестъра)

МУЗИКАЛНА ХРОНИКА

У НАС

Усилено се възстановява разрушената концертна зала „България“. Новата постройка ще представлява в акустично отношение пълно копие на старата. Добавят се само някои модерни усъвършенствувания. В най-скоро време се очаква в нея да могат да се изнасят концерти.

◆
Преди няколко дни в София е пристигнал като гост на софийската държавна филхармония, известния полски диригент проф. Валериан Бердяев. Същия ще гастролира и в оперите „Кармен“ и „Евгени Онегин“.

◆
В началото на март в България ще пристигне английския диригент Алан Буш.

◆
Младия български виолонист Боян Лечев, който специализира в Москва при световно известния съветски виолинвиртуоз Давид Ойстрах е изнесъл самостоятелен концерт, който е минал при голям успех.

◆
Книгоиздателство „Народна младеж“ е сформирало музикално издателски отдел. Това е първото издателство у нас, което поставя общественото нотно издаване на здрави начала.

◆
Отличеният с званието „първа премия“ при завършването на Държавната консерватория в Париж български виолонист Любомир Йорданов е изпълнил на музикалните тържества в Безансон един моцартов концерт и на бис 17. каприз от Паганини. Концерта е минал при голям успех, свидетел за което са единодушните отзиви на пресата.

През миналия месец са изнесени самостоятелни концерти от флейтиста Янко Янков и виолониста Георги Мутафчиев. За последните критиката се изказва много ласкаво.

Известния български клавирвиртуоз Отто Либих е изнесъл през декември Листов рецитал.

В момента на Софийската държавна филхармония гостува съветския диригент Иванов, който е участник на множество международни конкурси в последните години.

На 6 II. того е дирижирал Софийския държавен симфоничен оркестър на стилос концерт от творби на Чайковски с солист Козолупова.

От няколко дена по покана на унгарското правителство гостува в Буда Пеща при изключителен успех българския клавирвиртуоз Отто Либих.

В ЧУЖБИНА

С. С. С. Р.

Пленумът на съюза на съветските композитори е отправил заключително писмо до др. Сталин, в което съветските композитори въодушевени от грижите и напътствията на В К П (б), обещаваат, че ще създадът творения, които да заслужат любовта и признателността на съветските народи.

На 29 януари министерския съвет на СССР с дълбока скръб съобщи за смъртта на бележития деец на съветското муз. изкуство, председател на съюза на композиторите, народен артист, Лауреат на сталиновата премия, академик Борис Асафиев.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

По - случай честване 30 годишнината на

чехословашката република кмета на Братислава д-р Вашек е подарил на музикалните работници едно голямо комфортно здание.

Народния театър в Братислава ще изнесе през този сезон първата детска опера по приказката на Съветския композитор Ковал „Вълкът и седемте козлета“.

От 8 до 14 февруари в Прага заседава събранието на подготвителния комитет на международния съюз на прогресивните композитори и музиколози. Като български делегат участва композитора Любомир Пипков.

ФРАНЦИЯ

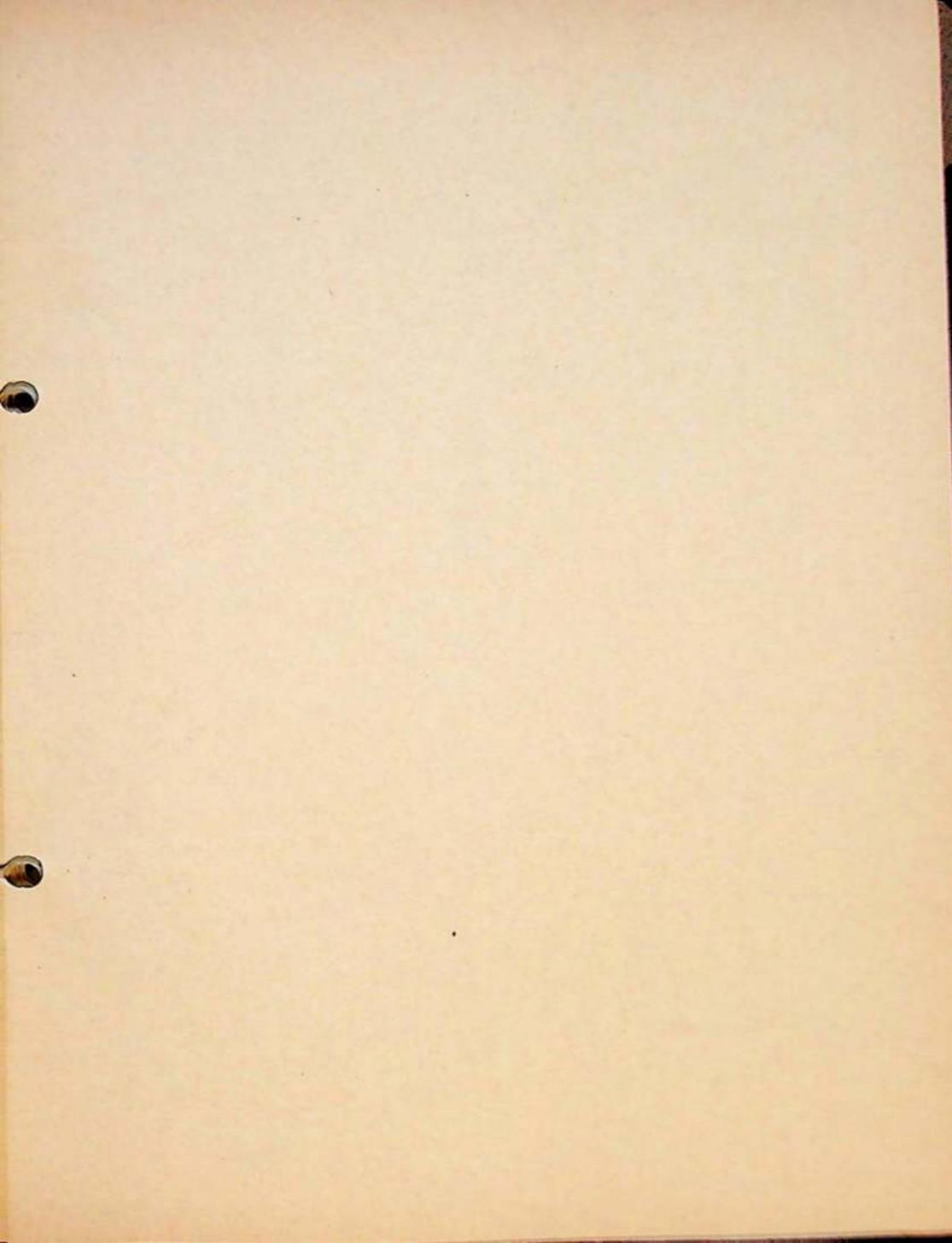
Известната виолонистка Лола Бобеску е ангажирана за един концерт с най-известния френски симфоничен апарат „Колон“ (диригент на този оркестър е наскоро гостувалия в Русе Шарл Брюк)

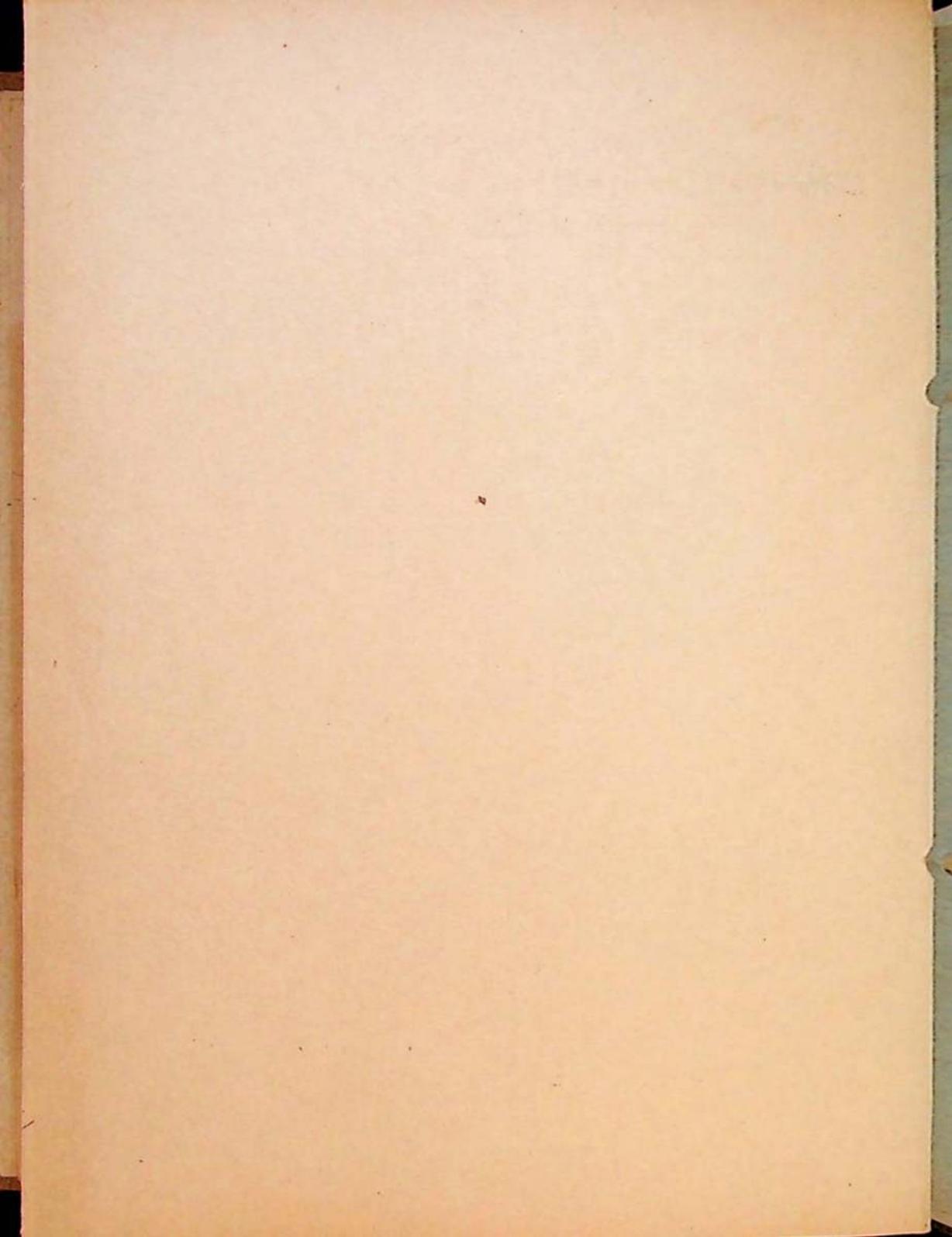
ХОЛАНДИЯ

Диригента Менгелберг е изключен за 6 години от профорганизацията на холандските музиканти за сътрудничество с немците през време на окупацията.

Следващия концерт на Русенския държавен симфоничен оркестър ще се състои на 25 февруари и ще бъде повторен на 27 същия месец. Като солистка участва известната пианистка

ВЕРА САША ПОПОВА

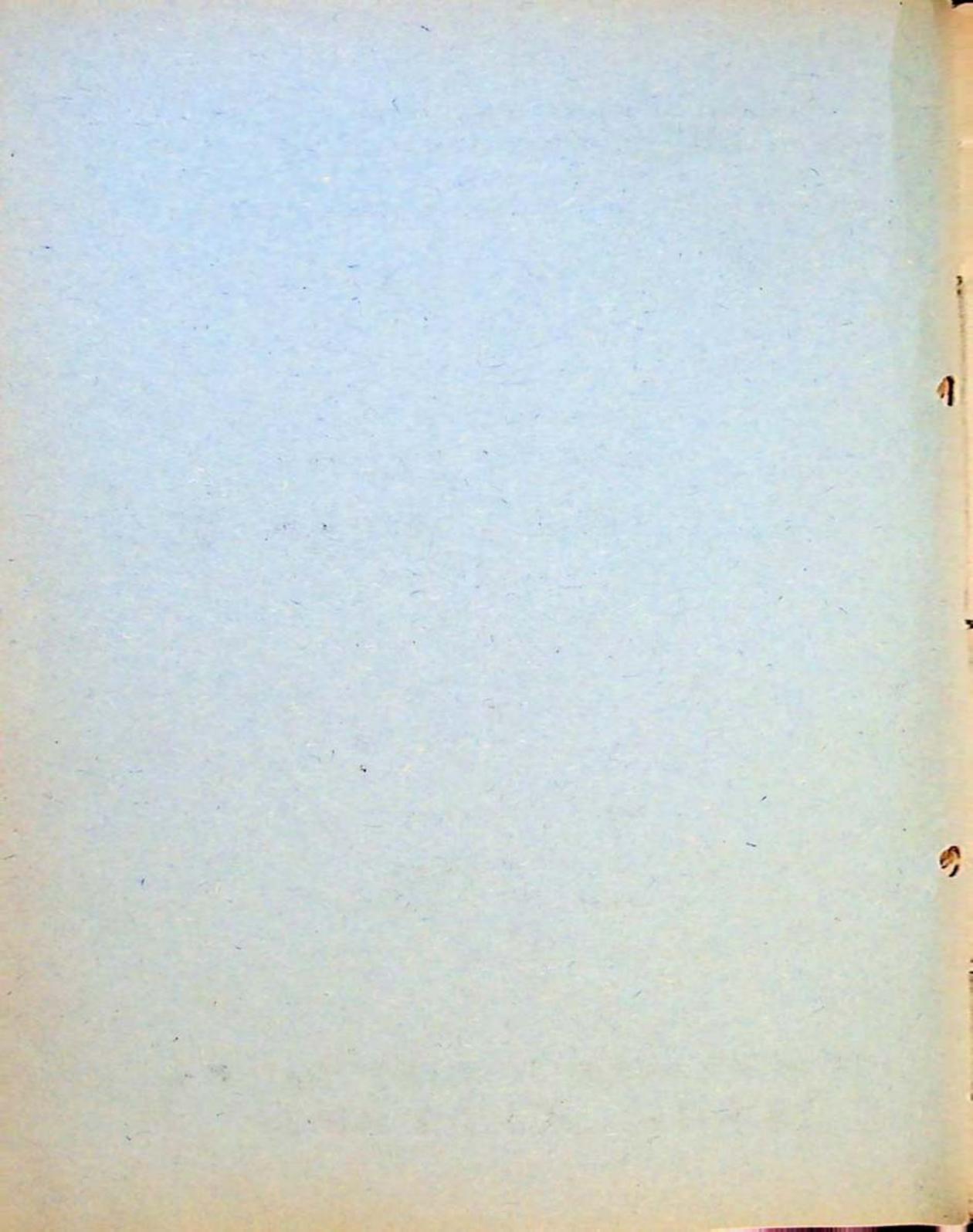
9(5)

К. Н. И. К.

ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

БОРЖАН СТЕФАНОВ

СЕЗОН
1948 — 1949

Комитет за наука, изкуство и култура
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

*Тук. III пукн. водаг
с Сим. Караманов.*

ДЕСЕТИ
СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

Солист
ВЕРА ПОПОВА

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

ПЕТЪК 25 и НЕДЕЛЯ 27 ФЕВРУАРИ 1949 Г. - 20 ч.

ЗАЛА „КУЛТУРА“

СЪСТАВ НА ОРКЕСТЪРА

Първи цигулки

1. Христо Дюлгерев
2. Иван Янков
3. Христо Икономов
4. Светослав Дичев
5. Юрдан Стефанов
6. Симеон Хашъмов
7. Никола Николов
8. Любен Беязов
9. Замфир Филипов
10. Емил Цветков
11. Христо Попов
12. Петър Попов
13. Сава Данаилов
14. Никола Габровски

Втори цигулки

15. Димчо Ковачев
16. Антон Бояджиев
17. Юрдан Мечкунов
18. Христо Пеев
19. Цветана Транчева
20. Атанас Павлов
21. Христо Василев
22. Ташко Ангелов
23. Георги Стоилов
24. Лиляна Беличева
25. Иван Панайотов

Виоли

26. Софка Иванова
27. Валентин Попов
28. Петър Воденичаров
29. Здравко Русев
30. Константин Оджаков
31. Юрдан Юрданов
32. Христо Панайотов

Виолончели

33. Мишо Николов
34. Лальо Петков
35. Юрдан Юрданов
36. Светослав Николов
37. Ангел Маринов
38. Станимир Станев
39. Кирил Станчев

Контрабаси

40. Люба Хашъмова
41. Никола Оровчанов
42. Васил Русанов
43. Янко Димитров
44. Илия Николов
45. Иван Станев

Флейти

46. Асен Цанков
47. Антон Рупов

Обои

48. Петър Петров
49. Асен Мундев

Кларинети

50. Георги Рачев
51. Никола Бакалов

Фаготи

52. Евгени Ванков
53. Димитър Стоянов

Корни

54. Иван Нацков
55. Никола Попов
56. Кирил Стоянов
57. Петър Бухтев

Тромпети

58. Борис Христов
59. Стефан Китенски
60. Иван Калинов

Тромбони

61. Любен Цеков
62. Васил Савов
63. Стефан Парашкевов

Туба

64. Николай Колев

Тимпани

65. Иван Димитров

Ударни

66. Бойчо Атанасов
67. Никола Бенчев

Пиано

68. Панчо Щърбанов

ПРОГРАМА

1. МОЦАРТ — Серенада сол мажор —
„Малка ношна музика“
Allegro
Romanze
Menuetti
Rondo

2. МОЦАРТ — Концерт за пиано ре миньор
Allegro
Romanze
Rondo

Солист ВЕРА ПОПОВА

ПАУЗА

3. ДВОРЖАК — Симфония № 5
„Из новия свят“
Adagio. Allegro molto
Largo
Scherzo
Allegro con fuoco

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ (1756—1791 г.). Още от най-ранна възраст неговия музикален гений се налага: едва четири годишен той свири на пиано; на шест години концертира; на дванадесет години Моцарт дирижира вече свои опери. Ето защо случая с него остава неповторим. Лекотата с която твори е изненадваща, а произведенията му говорят за един многообразен творчески гений.

„Малка нощна музика“. Тази творба на великия композитор е писана през 1787 г., а завършена на 10. VIII с. г. във Виена. Хронологически мястото ѝ е между оперите „Фигаро“ и „Дон Жуан“, т. е. периода, в който Моцарт е написал творби с най-голяма зрялост.

Серенадата се състои от 4 части. От нея лъха пребогата, грациозна и ясно изразена мисъл. Отличава се с пестене на средства по отношение съдържание и форма, каквото само гения в най-високото си съвършенство може да даде след продължително търсене на изразни средства.

I част. Allegro. $\frac{4}{4}$. Сонатна форма.

Първата тема е съставена от разлагането на сол мажорен квинтакорд и прозвучава тържествено. След едно crescendo следва страничната тема, която е пропита с широка мисъл.

II част. Romanze. $\frac{4}{4}$. Триделна песенна форма.

В началото композиторият противопоставя два мотива, след което ги повтаря. Следва особена каноническа разработка в миньор между I дигулка и бас. Втората част завършва със скъсена, без повторения, реприза на първите мотиви.

III част. Menuett. $\frac{3}{4}$. Менуетна форма.

IV. Част. Rondo. $\frac{4}{4}$. Рондо форма.

Характерната главна тема се появява на няколко пъти. По късно прозвучават вариации върху нея, а в кодата тя се преплита с нови контрапунктиращи мотиви.

ВЕРА ПОПОВА, една от известните български пианистки, е родена в гр. Дупница. Завършила е с отличие специалния и теоретическия отдел на държавната музикална академия, след което специализира в Загреб.

Като концертираща артистка, самостоятелно или като гост на симфонични и камерни състави, тя е свирила в много български градове и в странство: Ромъния, Италия, Югославия и др.

До скоро Вера Попова беше преподавател в Държавната музикална академия, а понастоящем е член на Соф държ. филхармония. Тя е основател и най-деен член на дамското трио. С него и самостоятелно Попова концертира непрекъснато, било по радиото, било на концертната естрада.

Концерт за пиано ре миньор.

Въпреки че този концерт на Моцарт е написан в миньорна тоналност, от него лъха бодрост, оптимизъм, светлина и радост. Богатото поетично съдържание е съчетано с формална издържаност.

I част. Allegro. $4/4$. Сонатна форма.

Изпълнена е с богата мелодика, свежест и естествена простота. Първата тема е в ре миньор. От нея, с подготовка се влиза в втората фа мажорна тема. Двете теми не са в контраст както това често се среща.

II част. Romanze $4/4$. Триделна песенна форма

Безоблачност и унес навяват песенните мотиви на тази част. Тихата съзерцателност бива прекъсната за малко от енергичен устрем, който на края се уталожавя в първото настроение.

III част. Rondo. $4/4$. Alla breve. Рондо форма.

Започва неудържимо с основната тема. В следващите моменти, чрез редуването ѝ с двете странични теми, настроението все повече се изяснява за да свърши бодро в ре мажор.

АНТОН ДВОРЖАК, (1841—1904), е учил в Прага където по-късно почва музикалната си кариера като виолист в операта. С неговия „Химн“ за хор и оркестър той заинтересува музикалните среди в Прага. По-късно неговата популярност довежда държавната му степенция по музика. Така Дворжак оформява музикалните си познания и ху-

дожествения си мироглед за да стане световно известен след издаването на толкова популярните „Славянски танци“. През 1890 г. той вече има професорска катедра по композиция в Прага, а две години по-късно приема поканата на националната консерватория в Ню Йорк и става директор на последната. Там той се запознава с негърската музика чиято оригинална ритмика и мелодика обогатява фантазията му, разширява светогледа му и му дава възможност толкова непосредствено да говори с композиторските си творби.

Класик на Чехската музика, Дворжак е близък на бетовеновото звукотворчество, на художествения мироглед на Брамс и на програмното направление на Лист. Закърмен от майсторите на музикалната драматика, подобно на Бетовен, Дворжак остава предимно майстор в областта на инструменталното творчество. Създал е 2 опери, 7 симфонии, 5 симфонични поеми, 5 увертюри, 10 струнни квартети, 2 клавирквартети, 4 клавирни триа, множество инструментални композиции и др.

Може би най-хубавата му творба обаче остава изпълняваната V симфония. Построена е с логическа простота, но затова от нея лъха пълна яснота. Наситена е с гениално преплетени и редуващи се славянски, негърски и индиански народни мотиви. Така тя внушава сърдечност, простота и тематическа споеност. А с всичките си предимства завладява и неизменно слушателя възприема празничното, носталгията, тържеството, народния бит.

Първата част е написана почти в класическа форма. След един прелюд — *adagio*, в който се чувства търсенето на главната тема, последната прозвучава оформена в самото начало на *allegro molto*. В протежение на следващото развитие, тя става все по-блестяща, след което претърпява пълна разработка, като се явява израз на всевъзможни настроения. От нея се влиза в един харак-

терен славянски танец, който пък ни въвежда в втората тема. Последната произхожда по конструкция от първата и затова установява жизнена връзка с нея. Така първата част прозвучава като едно безпротиворечиво цяло.

Ларгото започва с един хорал който непосредствено се влива в темата — една наситена с дълбока тъга негърска песен. В средата се преплитат две леки мелодии, които съставляват лирични отклонения. На края отново прозвучава първата тема с подчертано носталгичен характер.

В скерцото се чувства известна разтегнатост в сравнение с интензивността на останалите части. То е построено изключително на неспокоен ритъм. Цялата част, с изключение вмъкнатия с по-спокойна мелодика славянски мотив, протича при тряскава възбуда, а в края — кодата, се подчертава основната тема на първата част в фортефортисимо.

Четвъртата част започва с кратко въведение, което като звено с предната част усилва напрежението до степен, подходящо да прозвучи първата ѝ тържествена тема. От нея се влиза в втората, празнична, тема, която с тържественото си прозвучаване съставлява кулминационна точка в качеството на настроението. Постепенно първата тема се явява в различни нюанси: ту тържествено, ту трагично, ту нервно. А преди самия край започва едно извънредно красиво преплитане на всички теми, което безспорно указва на известна философска раздвоеност. Всички опити да се преодолее последната, остават напразни, поради сплитането на противоречиви настроения. Това е безсилието на една обикновена човешка душа, изправена в борба с силни вълнения, но заедно с това, тук е гения на необикновения човек да каже с музиката си това, което никога с думи не може да се каже.

ВИДНИ АРТИСТИ ЗА Д. С. О. — РУСЕ

Проф. ПЕТКО СТАЙНОВ

КОМПОЗИТОР

Член на Академията на науките,
съветник по въпросите на музиката в К. Н. И. К.

„Аз вярвам в светлото бъдаще на Русенския
Държавен симфоничен оркестър. Неговото дело е
дело на нова, културна България и ще пребъде!

Хвала на младите му възторжени служители:
диригент и оркестранти.

Русе, 19 октомври 1948 г.

Петко Стайнов“

(Из златната книга на оркестъра)

МУЗИКАЛНА ХРОНИКА

В следващия концерт Д. С. О. — Русе ще изпълни: Шуберт — „Розамунда“, увертюра; Лист — концерт за пиано ми бемол мажор; Мусоргски — „Една нощ на голия връх“, симфонична фантазия; Петко Стайнов — „Тракия“, симфонична поема. Солист: Ото Либих.

◆
Композиторът проф. Петко Стайнов и главният диригент на Софийската държавна филхармония проф. Саша Попов са направили по повод гостуването на съветските вртисти изявления пред представителите на столичния печат. В техните думи между другото четем:

проф. Петко Стайнов

„—Изкуството на съветските артисти е сериозно, здраво и свежо, защото е изградено чрез системна и упорита работа, защото всички негови естетически и идеологически проблеми са напълно изяснени и защото то се упражнява от артисти за които служенето на музиката не е занаят, а високо художествено призвание —“.

проф. Саша Попов

„—Смислеността на всеки един мануален жест на съветския диригент, дава ясна представа за продирижираната програма и нейното правдиво тълкуване и приложение. Музикалната култура на Константин Иванов е черпена от необятната съкровищница на музикалното изкуство в Съветския съюз —“.

◆
След заключителния си концерт, гостувалата в Русе съветска виолонистка Марина Козолупова е отпътувала със самолет на 17 т. м. за Москва.

Понастоящем в Ню-Йоркската Метрополитен опера гостува българската певица Люба Величкова. Изпълнената от нея роля в операта „Саломе“ от Рихард Щраус, е предизвикала всеобщия възторг на публиката, а пресата единодушно подчертава, че от дълги години не е изнасяна така сполучливо ролята на Саломе.

Гостуващият в София главен диригент на Краковската филхармония Валерян Бердяев е дирижирал с голям успех два концерта на Соф. държ. филхармония и няколко представления на операта „Евгений Онегин“. Тези дни той заминава за Букурещ, за да продължи концертната си обиколка.

След успешно концертно турне в Унгария, се е завърнал известния клавирвиртуоз Ото Либих.

Тези дни завършва концертната си обиколка в Полша големият майстор на цигулката Васил Чернаев. Неговите концерти са направили незабравимо впечатление на полската публика, която многократно го е извиквала на бис.

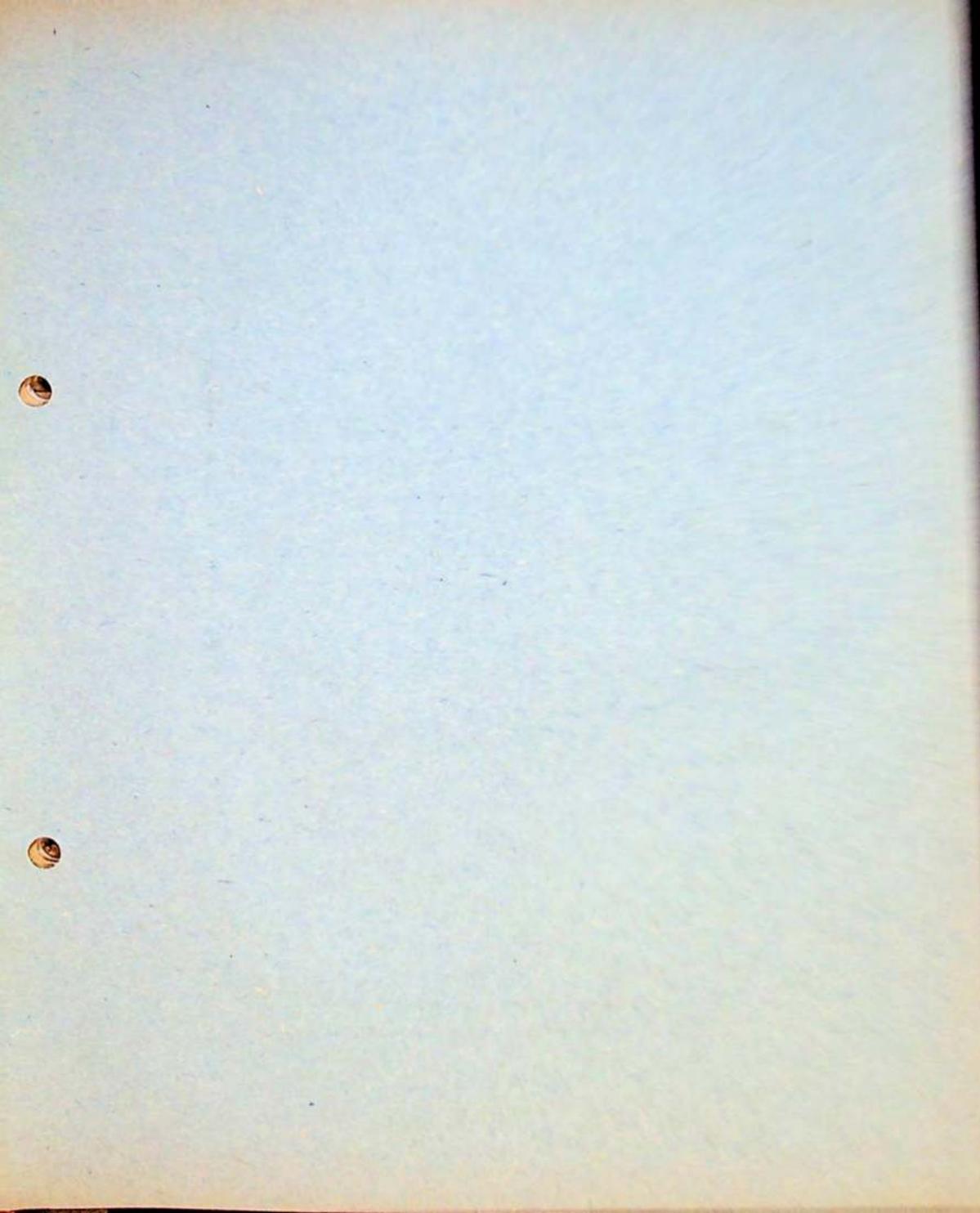
Ремонта на зала „България“, за който съобщихме в миналата хроника, е почти на привършване. В нея ще се проведат концертите при прегледа на държавните симфонични оркестри.

От първи януари дирекцията на българската филхармония е преименувана в „Дирекция за музикално, творческо и изпълнителско изкуство“, а Д. С. О. — София, — в Софийска държавна филхармония.

СЛЕДВАЩИЯ КОНЦЕРТ
Д.С.О. - Русе ще изнесе към средата
на месец март

СОЛИСТ
О Т О Л И В И Х

Уредник : Христо Икономов

Цена 20 лева

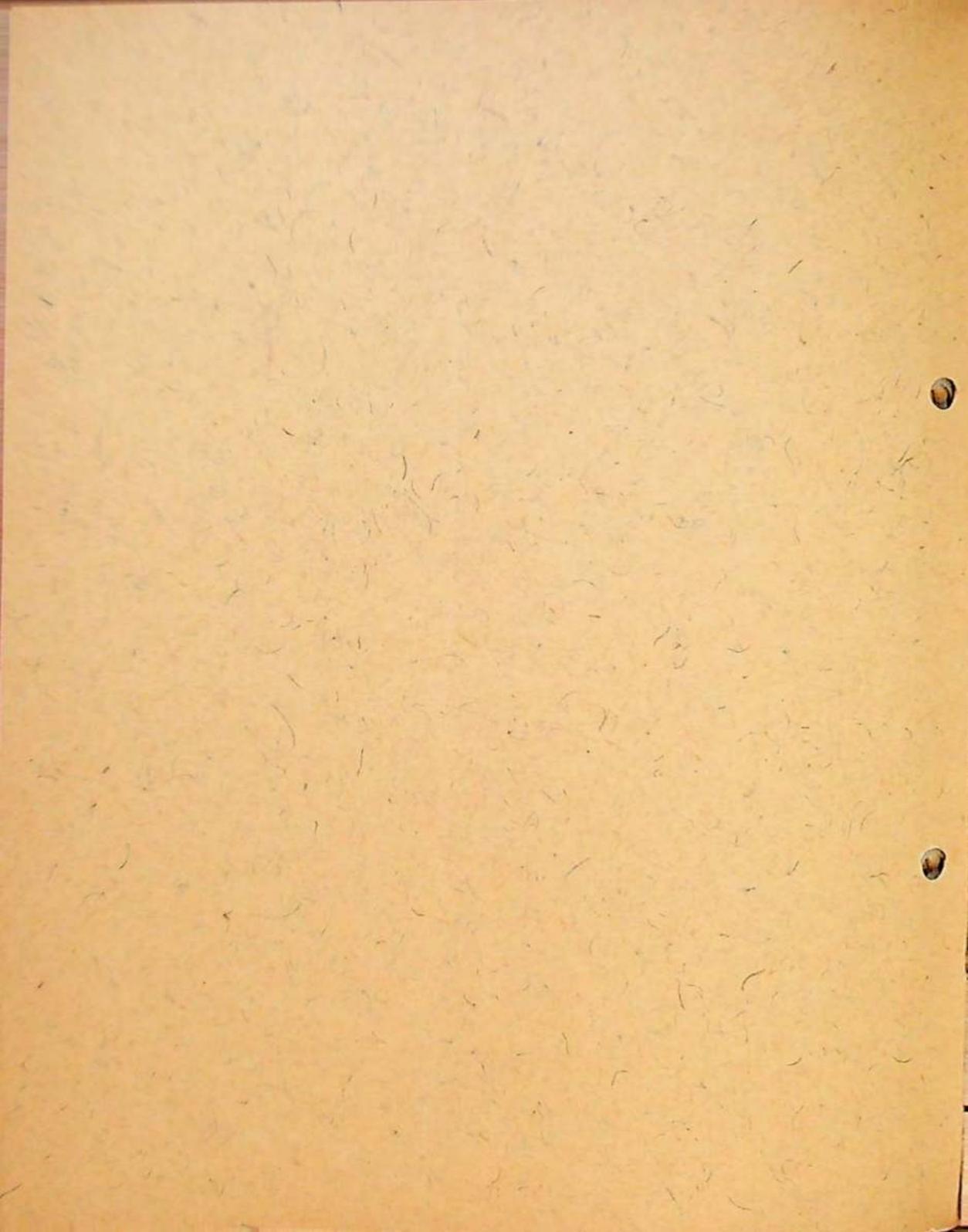
10(6)

К. Н. И. К.

ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

БОРДАН СТЕФАНОВ

СЕЗОН
1948 — 1949

Комитет за наука, изкуство и култура
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

*Тези. III пучи-водаг
в Сим. Хамблиц.*

БЕТОВЕНОВ КОНЦЕРТ

Гост-Диригент
КОНСТАНТИН ИЛИЕВ

Солист
ЙОЗЕФ ПАЛЕНИЧЕК

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

НЕДЕЛЯ 6 и ПОНЕДЕЛНИК 7 МАРТ 1949 Г. - 20 ч.

ЗАЛА „КУЛТУРА“

КОНСТАНТИН ИЛИЕВ, е роден на 9. III. 1924 г. в София. Завършил е теоретичния отдел на Музикалната академия, след което заминава за Чехия, където специализира композиция и диригентство при професорите Ярослав Ржитски, Алоис Хаба и Дедечек частно, и в майсторския клас на Пражката консерватория. В Прага е дирижирал концерти с български творби на пражката филхармония.

След връщането си в България става диригент на Русенския общински симфоничен оркестър, след което бива назначен за диригент в Народната опера в София.

Написал е: Сонатина за оркестър, концертно за флейта и оркестър, симфония, струнен квартет, два квинтета и др.

Сега е назначен за диригент на новооснованата опера в Русе.

ЙОЗЕФ ПАЛЕНИЧЕК е професор в пражката консерватория и директор на пражката филхармония. Той е добре познат като композитор в родината си благодарение на написаните от него концерти за пиано щрайх и тимпани, клавирно трио, много пиеси за пиано и др. Паленичек се ползва като пианист с европейска известност. Той е член на клавирното трио Паленичек - Плоцек - Садло; с което и самостоятелно е обиколил цяла Европа.

Сред престоя си в България Йозеф Паленичек продължава концертната си обиколка в Турция, Иран, Индия и Австралия.

ПРОГРАМА

Увертюра „Кориолан“

Концерт за пиано сол мажор

Allegro moderato

Andante con moto

Rondo - Vivace

Солист ЙОЗЕФ ПАЛЕНИЧЕК

ПАУЗА

II Симфония ре мажор

Adagio molto. Allegro con brio

Larghetto

Scherzo - Allegro

Allegro molto.

Тази мощ, тази дълбина —
само при него съм срещал.

Гьоте.

МИСЛИ НА БЕТОВЕН

Няма правило в изкуството, което да не може да бъде отменено от друго по-висше.

Аз искам да смажа съдбата. Тя не бива съвсем да ме преклони.

Истинският артист не познава гордостта. Той вижда, че изкуството няма граници и чувства смъртно колко много е отдалечен от целта. Другите му се възхищават. Но той съжалява, че не е достигнал до там, където геният му сочи съвършенството, като едно далечно слънце.

КАК ИЗГЛЕЖДАШЕ БЕТОВЕН?

Бетовен беше малък и набит. Физиката му излъчваше необикновена вътрешна и външна сила. Тъмно черната и извънредно гъста коса безразборно се разпиляваше на всички страни. Очите му излъчваха необикновен и завладяващ блясък. Малки и дълбоко лежащи, те широко се разтваряха изведнаж от страст или гняв, въртяха се диво и отразяваха всички мисли с чудна проникновенност; друг път с тъга се устремяваха в небето. Лицето на Бетовен беше широко, носът груб, долната устна се издигаше над горната, а челюстите издаваха огромна и несломима мощ. От неговата усмивка лъхаше доброта, и самият Бетовен в разговор почти винаги беше любезен и насърдчаващ. Смяхът му, обаче, неприятен и буен, говореше за човек, който не е свикнал да се радва. Обикновеният му вид беше меланхоличен, с израз на дълбока и неизличима печал; тогава очите му гледаха благо, а съществото му скърбеше. Към края на живота си Людвиг стоеше в някой ъгъл в тъмната кръчма и с затворени очи пушеше дълга лула. Ако случайно го запитваха нещо, той отваряше очи, оживяваше временно и с израз на най-дълбока болка, нечувайки нищо, подаваше бележник и молив.

В моменти на вдъхновение, които идваха съвсем непредвидено, той сядаше мечтаещ до пианото, мускулите му се опъваха, кръвта му нахлуваше в лицето, очите му се раздвижваха, устата трепваше и Бетовен добиваше вид на вълшебник.

Така изглеждаше Бетовен, вестителят на новия век, неукротимия и вечен победител, до който никой не смее да се приближи, без да му се поклони.

„КОРИОЛАН“

Op. 62; 1807 г.

Състав: 2 флейти, 2 обоя, 2 кларинета, 2 фагота, 2 корни, 2 тромпета и щрайх.

Кориолан е увертюра към едноименната драма на поета Колин и е била определена за нейно музикално въведение. По художествена стойност увертюрата стои много над драмата, тъй като Бетовен е дал сбит, но крайно изразителен и високо художествен образ.

Драматичният сюжет е построен върху строгата форма на класичната соната и с оглед голямата сцена между Кориолан и неговата майка. Противопоставят се две контрастни теми, първата от които рисува честолюбивия, упорит и горд римски патриций, който изгонен от родината си, потегля на поход срещу сънародниците си. Втората тема е израз на противопоставянето на майката. На нейния благороден образ дължим едно от най-прекрасните вдъхновения на Бетовен. Тази тема постепенно прозвучава като настойчива и трогателна молба. В репризата отново се появява темата на Кориолан, но бива отстранена от блестящо налагащата се втора тема. Любовта и дългът към отечеството, превъзможват честолюбието и упоритостта на Кориолан и той се самоубива.

Като особенност на увертюрата се сочи смесване на разработката с репризата, употреба на синкопи и сбити ритмични мерки, пренасяне на акцентите и изключителна динамичност. Затова вместо униние тя събужда чувство на удивление и възторг, и е образец на проявление драматичните сили, скрити в сюжета и загатнати само от едно заглавие.

КОНЦЕРТ ЗА ПИАНО № 4

1806 г.; ор. 58; сол мажор

Каденци от Йозеф Паленичек

Концерта започва с встъпление от соло пиано в което темата се изявява съсредоточено и сдържано. Тя се поема с последователност от оркестъра, където чрез увеличаване силата, напрежението расте непрекъснато. Следват отстъпления на примирение и замечтаност. Тук вече се поставя борбата между скръбта и силата. След няколко лирични отклонения, с категоричен възход в настроението завършва първата част.

Втората част е чист диалог между солист и оркестър. В нея борбата е най-изтъкната. Тя започва с императив на оркестъра, в отговор на който се явява умоляващия и тих зов на солиста. На отсечените и стакатирани пасажии в оркестъра, отговаря легатирано и болезнено кантабиле в пианото. Постепенно чрез низходящо динамическо развитие у оркестъра и възходящо — в солото, оркестъра отстъпва, буйната му тема заглъхва, императива се разтапя, за да отстъпи място на оформеното настроение на соловата част на диалога.

В това положение от втората част се влиза непосредствено в третата. Първите тонове на последната част стряскат с елегантността и веселостта на вивачето. Това би ни възмутило ако Бетовен не ни беше накарал да свикнем с тези контрасти.

Цялата част протича при весела игривост и възторженост, като изключим навяваните от страничните теми замечтаност и болезненост. Концерта завършва с тържество на радостта и силата.

Както навсякъде тъй и тук Бетовен подчинява блестящата техника на вдъхновението.

СИМФОНИЯ № 2, РЕ МАЖОР

Първо изпълнение: 5. IV. 1803 г., Виенския театър.
Състав: 2 флейти, 2 обоя, 2 кларинета, 2 фагота,
2 корни, 2 тромета, тимпани и шрайх.

Втората си симфония Бетовен е написал непосредствено след страгичната криза в Хайлигенщат в 1801 г. В нея, обаче, все още се отразява истинско чувство на щастие. Тя е прага на критическия обрат в живота на Бетовен, защото в нея той излиза от сферата на влияние на Хайдн и Моцарт и започва пълното изживяване на артистичната си личност.

Първа част: Adagio molto. D dur. $\frac{3}{4}$. — Allegro con brio. Сонатна форма с бавно въведение.

Тематически зародиш на творбата са първите акорди в оркестъра. Следва една спокойна мелодия в духовата група, след което настроението се променя: тоналността смело се сменя и се вливат възходящи и низходящи пасажки. Тук има известно предугаждане на първата тема на деветата симфония.

Главната тема на Allegro con brio е в ре мажор и се появява в челите. Страничната тема е в ла мажор и се подема маршируващо от кларинети, фаготи и корни. Първата тема се разработва в миньор и преминава в до мажор. След голяма пауза страничната тема преминава в сол мажор.

В края на частта прозвучават отгласи от двете теми и от оркестровите акорди на въведението.

Втора част. Larghetto. Ла мажор. $\frac{3}{4}$. Сонатна форма. (Без трапети и тимпани)

Първата тема в ла мажор се представя от I дигулки в съпровод на шрайха, без басы. Същата

се подема от кларинети с фаготи и корни. После се повтаря от цигулки. Следва диалог между дървена група и цигулки, който въвежда в страничната тема, една синкопирана мелодия в цигулките, която продължава възбудено в шрайха.

Акордни удари, които се разлагат грациозно в цигулките, водят до заключението, което е вариант на страничната тема.

Трета част. Scherzo Allegro. Ре мажор. $\frac{3}{4}$. Триделна форма.

В началото след едно ре в оркестъра се почва бързата игра на тринотен мотив, който като ехо хумористично се подхваща от отделните инструментални групи. Скерцото е наситено с чудатост, искреност и веселост. В формално отношение то е характерно защото за пръв път замества менуета в симфонията. Като форма то е служило още в 17 век в песни, после в инструментални творби. До втората си симфония Бетовен го употребява само в сонатата.

Четвърта част. Allegro molto. Alla breve. Съединение между сонатна и рондо форма.

След дръзкото изнасяне на главната тема, следва един тих мотив в челите. Страничната тема в ла мажор се подема равно от дървената група и се разработва. Краят е наситен с хумор и веселост. Започва от фаготите като постепенно се приема от I цигулки и симфонията завършва весело с ауфактовата главна тема на четвъртата част.

МУЗИКАЛНА ХРОНИКА

У НАС

В следващия концерт Д. С. О. — Русе ще изпълни: Шуберт — „Розамунда“, увертюра; Лист — концерт за пиано ми бемол мажор; Мусоргски — „Една нощ на голия връх“, симфонична фантазия; Петко Стайнов — „Тракия“, симфонична поема. Солист: Ото Либих.

По настоящем на софийската опера гостува именития български тенор Тодор Мазаров.

Тези дни пристига в България известната полска виолонистка Евгения Уминска.

На последния концерт на Софийската държавна филхармония е изпълнена от чехския челист Милош Садло, за пръв път, фантазия за чело и оркестър, от Панчо Владигеров.

Същият е завършил тези дни най новата си композиция „Майска серенада“ за струнен оркестър. Тя е написана за 1 май и е посветена на героичната трудова българска младеж.

Зала „България“ ще бъде открита тържествено на 1 май с участието на софийската държавна филхармония.

В ЧУЖБИНА

ЧИКАГО

Дирекцията на Чикагския симфоничен оркестър е сключила договор за назначаването на Фуртвенглер за главен музикален директор на оркестъра. Научавайки за горното известните концертиращи

артисти Рубинщайн и Яша Хайфец са протестирали енергично и са отказали каквато и да било помощ на Чикаго при това положение.

ПАРИЖ

В броя си от 28. I. френското музикално списание „Image musical“ е поместило интервю с гостувалия в балканските страни диригент на оркестра „Колон“, Шарл Брюк. В думите с които отговаря на въпроса „може ли музиката да бъде направлявана“, Брюк се обявява против формалистичните течения в музиката и одобрява решенията и препоръките на ВКП(б). По-нататък той поздравява хората на изкуството в Източна Европа за правилните им стремежи в областта на изкуството.

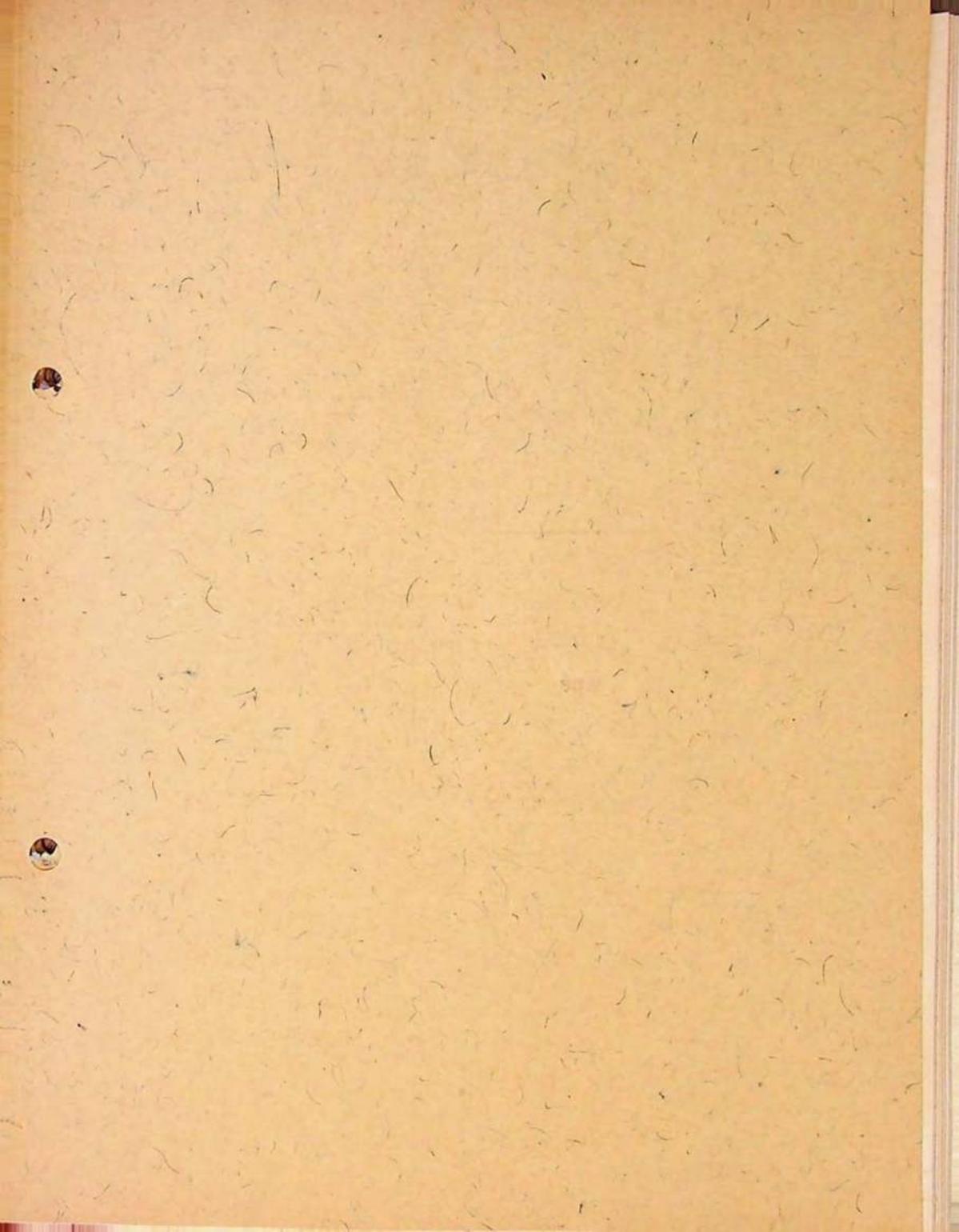
СЛЕДВАЩИЯ КОНЦЕРТ

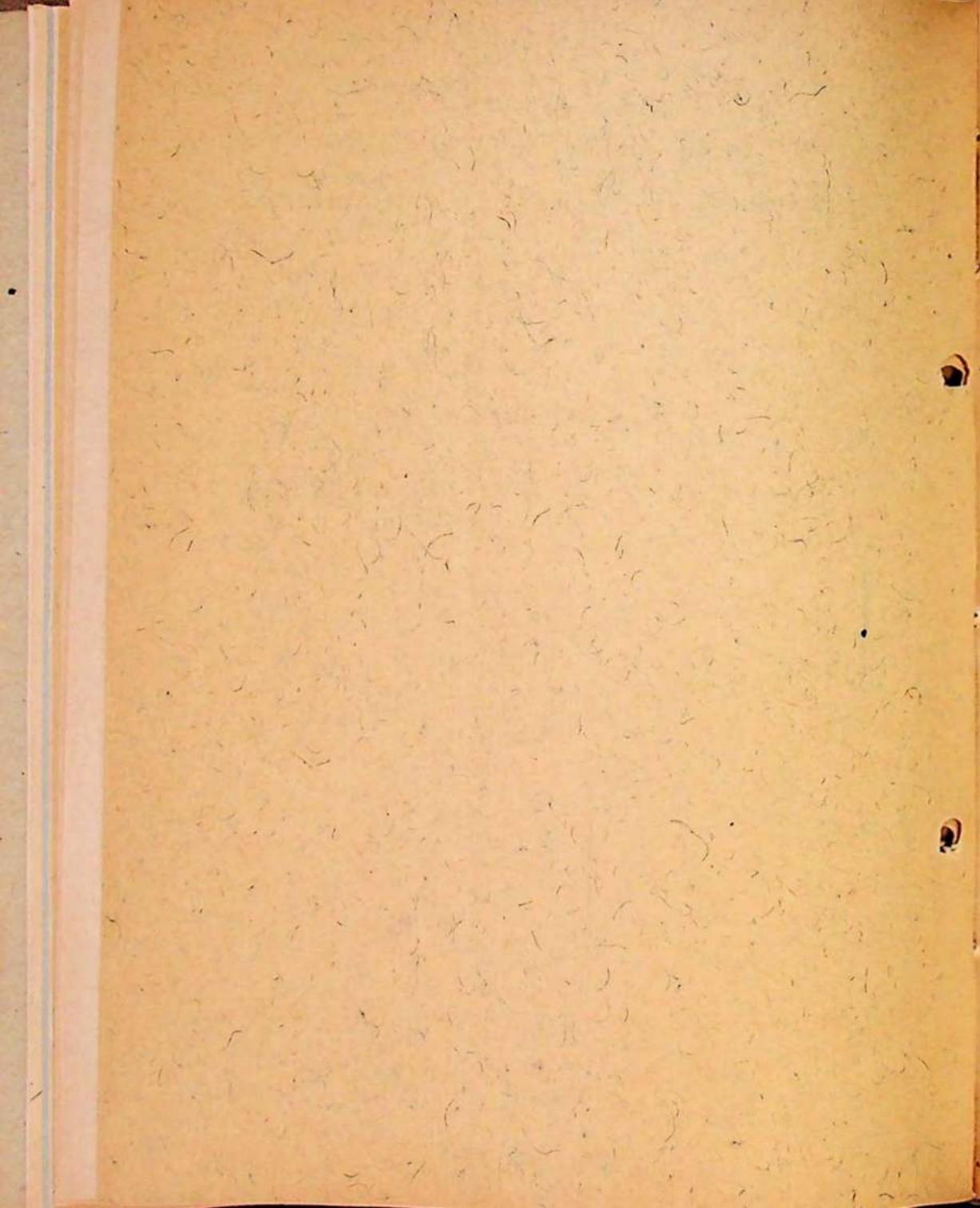
Д.С.О. — Русе ще изнесе към
края на месец март

СОЛИСТ

О Т О Л Ъ Ъ И Х

Уредник: Христо Икономов

Комитет за наука, изкуство и култура
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

*Тито. Шауши-Водар
с Емил Караманов.*

XII
СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Диригент
ЕМИЛ КАРАМАНОВ

Солист
ОТО ЛИБИХ

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

НЕДЕЛЯ 3 и ВТОРНИК 5 АПРИЛ 1949 Г. — 20 ч.

ЗАЛА „КУЛТУРА“

СЪСТАВ НА ОРКЕСТЪРА

Първи цигулки: Христо Дюлгеров, Иван Янков, Христо Икономов, Светослав Дичев, Юрдан Стефанов, Симеон Хашъмов, Емил Цветков, Никола Николов, Замфир Филипов, Христо Попов, Петър Попов, Сава Данаилов.

Втори цигулки: Димчо Ковачев, Христо Пеев, Юрдан Мечкунов, Вера Коджебашева, Цветана Транчева, Атанас Павлов, Георги Стоилов, Ташко Ангелов, Христо Василев, Лиляна Беличева, Мария Кожухарова.

Виоли: Софка Иванова, Валентин Попов, Здравко Русев, Константин Оджаков, Христо Панайотов, Димитър Станчев.

Виолончели: Мишо Николов, Лалю Петков, Юрдан Юрданов, Светослав Николов, Ангел Маринов, Станимир Станев, Кирил Станчев.

Контрабаси: Люба Хашъмова, Ганчо Кущиев, Васил Русанов, Янко Димитров, Илия Николов, Иван Станев.

Флейти: Асен Цанков, Антон Рупов, Иван Шиваров.

Обои: Петър Петров, Асен Мундев.

Кларинети: Георги Рачев, Никола Бакалов.

Фаготи: Димитър Стоянов, Евгени Ванков.

Корни: Иван Нацков, Никола Попов, Кирил Стоянов, Петър Бухтев.

Тромпети: Борис Христов, Стефан Китенски, Борис Батинов.

Тромбони: Любен Цеков, Васил Савов, Марин Николов.

Туба: Николай Колев.

Тимпани: Димитър Томов.

Ударни: Иван Димитров, Никола Бенчев.

Пиано: Панчо Щърбанов.

ПРОГРАМА

- ВЕБЕР — „Оберон“, увертюра
- ЛИСТ — Концерт за пиано № 1
ми бемол мажор

Солист: ОТО ЛИБИХ

ПАУЗА

- МУСОРГСКИ — „Една нощ на голия връх“
симфонична фантазия
- СТАЙНОВ — „Тракия“
симфонична поема

КАРЛ МАРИЯ ФОН ВЕБЕР (1788—1826) е предимно оперен композитор — основател на германската национална оперна школа. Той стои начело на групата композитори известни в историята на музиката като „емоционалисти“. Творбите му го определят по отношение оркестрацията като предшественик на Рихард Вагнер: използвайки регистрите на отделните инструменти и специфичните им тонови възможности, Вебер успява да даде отлично издържана хармонична изразност.

Операта „Оберон“ е композирана в 1825 год. Увертюрата е построена в класическа сонатна форма. Тя започва със спокойно бавно въведение. След един резък удар прозвучава блестящото *Allegro con fuoco*. В него отговорна роля играят първите цигулки, подпомагани там където е необходимо от чели и баси. Бегло появен мотив от бавното въведение свързва първата и втората тема, която се поднася от кларинет и се приема от I цигулки. Следва нежно появяване на финалния мотив, след което почва разработката изградена върху първата и втората тема. В репризата вместо втората тема се появява нежно загатнатия финален мотив, вече напълно оформен динамически и увертюрата завършва тържествено.

Цялата творба е пропита от романтика, за която освен мелодиката дял има и специфичната употреба на валдхорни и тромпети. Тя е построена в духът на типичната Веберовска оркестрация с присъщите ѝ прозрачност и блясък.

ФРАНЦ ЛИСТ (1811—1886 г.), е огреян със славата на недостижим и пламенен виртуоз на пиано, несравним импровизатор и значителен композитор, определящ нови пътища в музикалното творчество.

Като клавирен компонист, той придава нов живот и нова звучност на пианото — създава съвременната клавирна техника. Композициите му при-

тежават богата оркестралност, не само в смисъл на бравурност, пълнота и грандиозност, но и по богатство и разнообразие на звуковите краски. В творбите му преобладава ефектът, блясъка и понякога известен патос, дори малко пресилен и преднамерен. Но тая външност на музиката му не отнема ни най-малко от нейната красота — Лист винаги пленява и вълнува публиката.

В симфоничното творчество Лист следва определения вече от Берлиоз път в развитието на програмната музика. Той не само се стреми ярко и колоритно да изрази известна поетическа идея или „програма“, но търси и достига до нови форми: определя симфоничната поема като композиционен вид.

Особен интерес представляват двата концерта за пиано и оркестър. Лист променя формата на клавиричния концерт като го отдалечава от познатия класичен образец. Оркестърът и солистът са в нови отношения. Той търси така да свърже партията на пианото с оркестъра, че солистът да разкрие напълно богатството на инструмента и своето майсторство. Оркестърът не остава само зрител или акомпанятор, а е равноправен участник в музикалното развитие и с разнообразието на своя колорит обогатява още повече звучността на концерта като симфонично цяло.

Първият концерт, в ми бемол мажор е бил изпълнен за пръв път от самия Лист в Ваймар през 1855 год. под диригентството на Берлиоз. Написан е в 4 части, докато обикновено концертите са в 3 части.

I Част — Allegro maestoso.

Започва с решителна настойчивост от оркестра. Стегнато се изявява главната тема — енергична и мощна. На тази твърда решителност солистът отговаря незабавно с бравурен октавен пасаж, който довежда до грандиозно звучаща каденца. Тук се долавя отзвук от главната тема, която до края на

концерта ще си остане съществената идея. Оркестърът не изоставя темата, продължава да я повтаря по-омекотено, но с същата непоколебимост. Пианото отговаря втори път — сега каденците прозвучават лирично. Преминува се към ново настрояние — кларинета, следван после от цигулките, подема изразителна мелодия. Солистът е във връзка с тях — оркестър и соло си разменят реплики при растяща възбуда у солото, докато оркестърът успее да наложи пак главната тема. Пианото ѝ се противопоставя буйно с влушителни октавови линии. След последната каденца движението се успокоява и постепено замира, а върху широки арпеджи пасажии у пианото се долавя като ехо главната тема звучаща в оркестъра.

II Част — Quasi adagio

Цигулките поемат от чели и басы нова тема и я подават на пианото. Солистът я изпява спокойно и сдържано върху основата на широки арпеджи. Скоро настроението се променя — движението става все повече *appassionato*, докато се оформят напрегнати речитативи у солото, като отговор на очертаната втора тема у оркестъра. Възбудата не продължава дълго — настъпва успокоение, при което, върху замиращи клавирни трилери, втора мелодия се подема последователно от флейти, кларинети и обои. Така, след три различни настрояния, изчезва втората част.

III Част — Allegretto vivace

Лекота, подвижност и игривост. Цигулки, виоли и чели подхвърлят закачливо елементи от още неочаргана тема. Солото ги подема и сглобява мотив с капризен характер. Нова тема се оформява веднага — солото и флейтата се увличат заедно в радостен танц. Първата игрива тема прозвучава в нов образ, върху фона на ритмично-виртуозни пасажии у солото. След кратък бурен устрем, скерцандото се изоставя, настъпва видимо успокоение.

Но в чезнешните тонове на соловата каденца неочаквано се дочува главната тема. Предишните сили отново се пробуждат. Познатите от I част октавови пасажки стават по-настойчиви. Настроението обаче отново се сменя с напомняне на темата от края на II част. Напраздно — това моментно отклонение на обоя не успява да отдалечи войнственото настроение. Главната тема звучи решително в оркестъра, а солистът изгражда грандиозните октавови отговори. Третата част е завършена — целта ѝ изпълнена — преходът към IV част е изграден.

IV Част — Allegro marziale animato

Тази част на концерта е крайно интересна в композиционно отношение. Тя е изградена като прекрасно цяло от съвсем различни теми на отделните части. По тоя начин тук в финала се обобщава цялото съдържание на концерта в нова ритмическа и мелодическа обработка. Първата тема на тази част е едно възпроизвеждане от оркестъра на главната, тема от II част в ново осветление — с много блясък и звучност. След това солото пък си припомня втората тема от същата част. Преминва се и към танцовото настроение — игривата тема от III част се загатва два пъти различно обработена. Настроението се повишава все повече. И всред това опиянение у солото и при това вихрено движение се дочуват откъси от главната първа тема, която се явява с същата решителност и прекъсва радостния шемет на солото. Ясно — всичко се свежда до тази енергична тема. Величавост и сила доминираг. Солистът се впуска устремно с бурните октавови писажки от I част, които довеждат до грандиозния завършек на концерта.

К. Р.

ЗА ТВОРЧЕСТВОТО НА МУСОРГСКИ

Модест Петрович Мусоргски (1839—1881 г.) е най-самобитния и най-прогресивния музикант - революционер от членовете на известната руска петорка

(Балакирев, Римски-Корсаков, Мусоргски, Бородин и Кюи). Огромния талант и заслуги на бележития композитор бяха достойно оценени едва след Великата октомврийска революция, до което време музиката му бе подхвърляна на постоянни нападки и дори на поправки.

Мусоргски е най-видния представител на жизнено правдивото (реалистичното) направление в музиката. Непримириим враг на рутината и консерватизъма, той високо издигна знамето в борба за едно изкуство, в което народността е елемент и идейното насищане на тематиката да бъдат ръководни принципи. Смел новатор, Мусоргски, търси все нови пътища „за живото общуване с хората. Неговото изкуство зове безстрашното през бури, мъгли и подводни камъни напред към нови брегове“.

От своите съвременници Мусоргски бе обвиняван във варварство и невежество защото музикалната форма и език на неговите произведения са били подчинени на едно ново съдържание и са били твърде смели, своеобразни и необикновени за тогавашната епоха.

По характера на композициите си и по своите музикални възгледи, Мусоргски не принадлежи към нито едно от музикалните течения. Формулата на неговия творчески принцип може да се определи от възгледа му за изкуството: „изкуството не е самоцел — то е средство за общуване с хората“. Ето защо художествената ценност на неговите произведения се заключава в правилно почувстваното и творчески изживяното отношение към изобразяваната действителност. Най-ценното в творчеството на Мусоргски за нас е органическата връзка на неговите произведения с народния живот — живот пълен с борби и неизчерпаеми творчески сили.

Мусоргски ни остави едно богато музикално наследство — изключително програмна музика: народните музикални драми „Борис Годунов“, „Хо-

ванщина“, скици от „Женитба“ и „Сарочински па-
наир“, симфоничните пиеси „Картини от една
изложба“, „Нощ на голия връх“, множество худо-
жествени песни и др. Е. К.

„Нощ на голия връх“ — съдържание

„Подземен шум на нечовешки гласове. Появяване
на тъмните духове начело с Чернобог. Величаене
на Чернобога. Вакханалия. В разгара на вакхана-
лията се чуват далечните удари на черковната кам-
бана в селцето; те разпръсват тъмните духове. Утро“

(Ръкопис на Мусоргски върху партитурата).

ПЕТКО СТАЙНОВ — един от най-популярните
български компонисти е роден на 1. XII. 1896 год.
в Казанлък. От ранна възраст започва да учи му-
зика — флейта, цигулка, пиано. Оформява се като
добър музикант в София, после специализира в
Дрезден като ученик на проф. Мюнх пиано и проф.
Волф теория и композиция.

Завърнал се в България вече като утвърден
композитор. Стайнов успява да долови характер-
ното в българската народна музика и създава пре-
красни творби както в хоровата така и в инстру-
менталната музика.

Изпълняваната симфонична поема на Стайнов
е рожба на неговата любов към българската земя
и към Тракия. Тя една от най-хубавите му и съдър-
жателни творби. Тематиката е почерпена от стари
тракийски мотиви, затова от нея лъха широтата и
плодородието на Тракия.

Настроението е предадено с известна фило-
софска задълбоченост, която я прави едно логично
цяло. Красотата на тракийските песни заедно с ху-
дожествено ценното в разработката правят от нея
една образцова поетична композиция.

МУЗИКАЛНА ХРОНИКА

У НАС

Следващия си концерт Д. С. О. — Русе ще изнесе към края на м. април. В програмата творби от Чайковски. Солист Васил Чернаев.

В желанието си да установи възможно най-пряк контакт със слушателя, ръководството на оркестъра въвежда „мнение на слушателя“. Умоляват се слушателите като забележат мнението си относно програмата, репертуара и изпълнението да го пуснат в специалната кутия при входа на залата. На анонимни мнения не се обръща внимание.

В ЧУЖБИНА

С. С. С. Р.

През този месец ще бъде чествана 20 годишна дейност на Червено знаменния ансамбъл на името на А. В. Александров.

Съветската музика е загубила видния азърбейджански музикален деец Узеир Гаджибеков.

АВСТРИЯ

По случай освобождението на България на тържествен концерт виенската филхармония е изпълнила пета симфония от Чайковски и „Тракия“ от Петко Стайнов.

Уредник: Христо Икономов

К. Н. И. К.

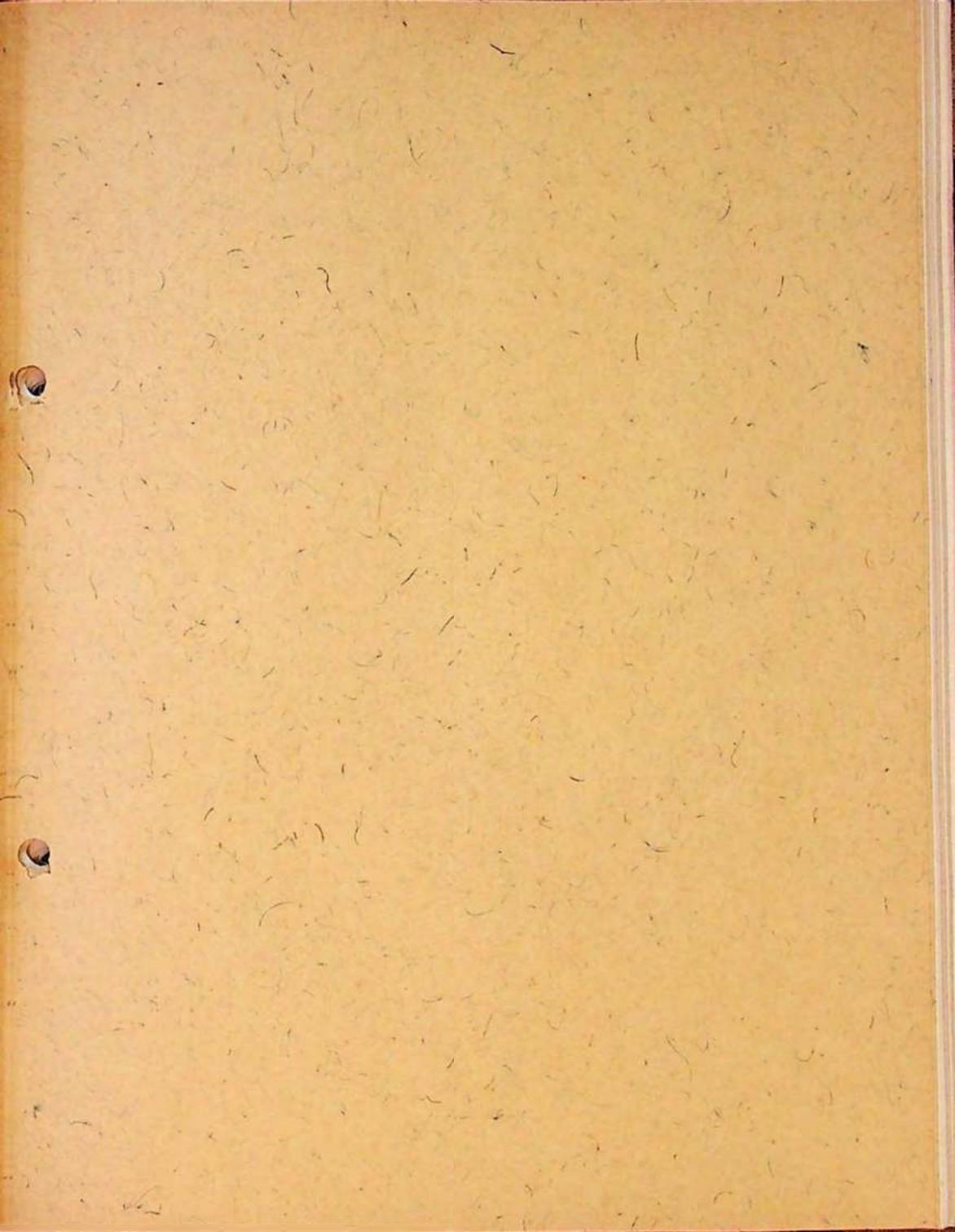
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ

МНЕНИЕ НА СЛУШАТЕЛЯ

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

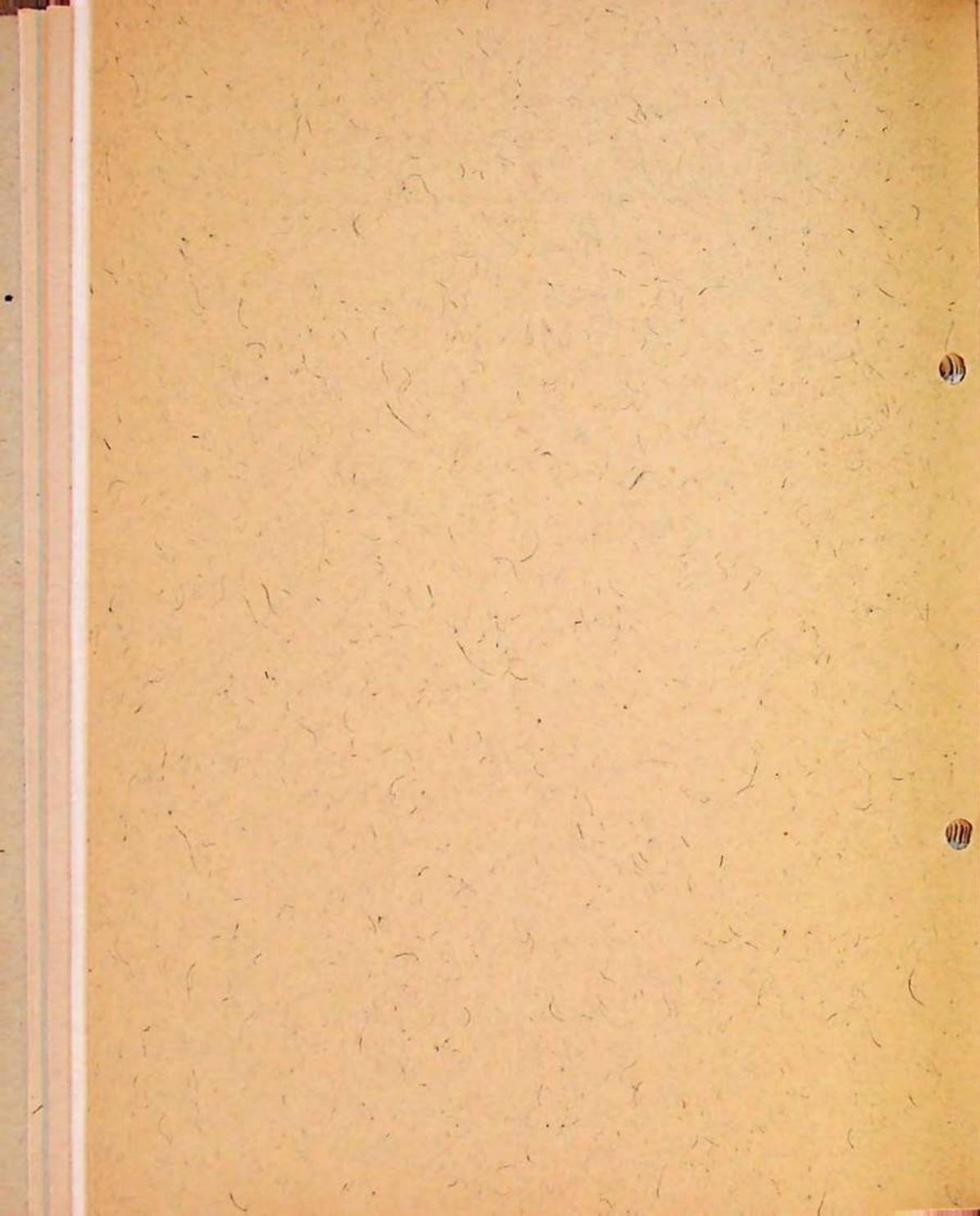
12(8)

К. Н. И. К.

**ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ**

КОРЛАН СТЕВАНОВ

СЕЗОН
1948 — 1949

Комитет за наука, изкуство и култура
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

*I чл. III чл. в Сим. Хасанов
— водач.*

XIII
СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Диригент
КОНСТАНТИН ИЛИЕВ

Солист
ЕЛИСАВЕТА ИОВОВИЧ

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

НЕДЕЛЯ 17 и ВТОРНИК 19 АПРИЛ 1949 Г. — 20 ч.

ЗАЛА „КУЛТУРА“

СЪСТАВ НА ОРКЕСТЪРА

Първи цигулки: Христо Дюлгеров, Иван Янков, Христо Икономов, Светослав Дичев, Юрдан Стефанов, Симеон Хашъмов, Емил Цветков, Никола Николов, Замфир Филипов, Христо Попов, Петър Попов, Сава Данаилов.

Втори цигулки: Димчо Ковачев, Христо Пеев, Юрдан Мечкунов, Вера Коджебашева, Цветана Транчева, Атанас Павлов, Георги Стоилов, Ташко Ангелов, Христо Василев, Лиляна Беличева, Мария Кожухарова.

Виоли: Софка Иванова, Валентин Попов, Здравко Русев, Константин Оджаков, Христо Панайотов, Димитър Станчев.

Виолончели: Мишо Николов, Лальо Петков, Юрдан Юрданов, Светослав Николов, Ангел Маринов, Станимир Станев, Кирил Станчев.

Контрабаси: Люба Хашъмова, Ганчо Кушиев, Васил Русанов, Янко Димитров, Илия Николов, Иван Станев.

Флейти: Асен Цанков, Антон Рупов, Иван Шиваров.

Обои: Петър Петров, Асен Мундев.

Кларинети: Георги Рачев, Никола Бакалов.

Фаготи: Димитър Стоянов, Евгени Ванков.

Корни: Иван Нацков, Никола Попов, Кирил Стоянов, Петър Бухтев.

Тромпети: Борис Христов, Стефан Китенски, Борис Батинов.

Тромбони: Любен Цеков, Васил Савов, Марин Николов.

Туба: Николай Колев.

Тимпани: Димитър Томов.

Ударни: Иван Димитров, Никола Бенчев.

Пиано: Панчо Щърбанов.

ПРОГРАМА

БЕТОВЕН — „Егмонт“
увертюра

БЕТОВЕН — Ah! Perfido!
концертна ария
Allegro con brio
Adagio
Allegro assai

Солист: ЕЛИСАВЕТА ЙОВОВИЧ

К. ИЛИЕВ — Сонатина за оркестър
Allegro con brio
Andantino
Molto vivace

П А У З А

БРАМС — Втора симфония
Allegro non troppo
Adagio non troppo
Allegretto grazioso
Allegro con spirito

ЕГМОНТ

ор. 84,1809 г.; първо изпълнение 24. V. 1810 г.

Увертюрата „Егмонт“ е написана от Бетовен за Виенската премиера на едноименната Гьотева трилогия. Тя е една от единадесете увертюри на Великия композитор. В нея той се спира на най-съществените моменти от трагедията. Корените на тази Бетовенова творба лежат дълбоко в неговия мироглед. Ето защо потиснатия и жадуващ за свобода народ, героичния образ на Егмонт и стихийната борба за освобождение, намират широк и могъщ драматичен израз в музиката на безсмъртния симфоник. Така композицията представлява могъща и драматична симфонична поема, в която без да се придържа към детайлите на трагедията, автора е създал собствен образ на героя Егмонт.

Увертюрата започва с тежки акорди в ритъм на сарабанда които поднасят на слушателя потисничеството на Алба над Фландрия. Още не успяла да отзвучи тази тема и се раздава стон от обоя. От този стон кристализира постепенно темата на Егмонт. От тук започва разработката: пред слушателя неимоверно силен и велик стои Егмонт; силно драматично и налагащо се чувства героичната му борба; любовта му към Клерхен се противопоставя на дръзкото му държание пред врага; и накрая неговата гибел.

Но с своята смърт „героят е спечелил свободата на родината“, казва Бетовен. Загова тържествено и повелително прозвучава заключителното *allegro con brio*, в което оркестъра закономерно изгражда победния финал на увертюрата. Тук няма никакво съмнение: несломимата воля на хората, които побеждават с силата на духа си осъществява величав апотез на свободата.

АН! PERFIDO!

Изпълняваната концертна ария е редка като конкретна музикална форма. За Бетовен тя е единствена. Написана е в сонатна форма. Като любовна ария тя няма нищо общо с никоя опера. Пее се от жена и в оригинал е написана на италиански.

Съдържание:

I Част — обяснение — *allegro con brio*
Коварни изменнико! Ти заминаваш,
но няма да избегнеш гнева на боговете.
Аз виждам огъня на отмъщението да се сипе
над теб . . .
Но Богове! Спрете! Смилете се над него!
Ако той се е вече променил
аз оставам същата за него.

II част — Молба — *Adagio*
Не ми казвай сбогом.
Далеч от теб
аз в скръб
ще умра.

III част — прощаване *Allegro assai*
Ти си жесток и искаш да умра.
Ти отвръщаш на обожанието с коварство . . .
При толкова скръб не заслужавам ли милост?

ЕЛИСАВЕТА ЙОВОВИЧ е родена в София. Завършила е Римската консерватория Санта Чечилия при проф. Пио ди Пиетро. След завръщането си в България е в редовете на първите артисти на Софийската народна опера.

Йовович е участвувала в създаването на първата Варненска и на Старозагорската опера. Сега е назначена за първи солист на Русенската народна опера.

Изнесла е много концерти и гастроли предимно в оперите Травиата, Фауст, Бохеми, Мадам Бътерфлай и др. в Рим, Генуа, Флоренция, Берлин, Дрезден, Лайпциг, Белград, Загреб, Париж, Монте Карло и др. Известно е, че коронната ѝ роля е в Бътерфлай. Последната е набелязана като втора постановка на Русенската опера.

КОНСТАНТИН ИЛИЕВ е един от най-надеждните и талантиви млади български композитори. Първата му проява е през 1943 г. когато пише сюита за цигулка и пиано и духов. квинтет. Името му сериозно се наложи на публиката, когато бе изпълнена за пръв път от Софийската държавна филхармония сонатината му за оркестър. До тук е, ако може да се каже така и първият период на неговото творчество. Композициите му от това време са характерни с голямата си близост до народната песен и отразяват поетични впечатления с характер на гротески и сатири.

С симфонията му, писана в Прага, започна нов етап в неговото творческо развитие. Темите носят тоналните и ритмични особености на българската народна песен без да имат външна прилика с нея. В разработката се търси разрешението на идейни и формални проблеми и се открояват нови пътища за развитие на българската музика.

Сонатина за оркестър

Тази композиция е написана през 1945 г. В нея авторът прави опит да пренесе в оркестъра инструменталната музикална форма сонатина. Сонатината е тричастна пиеса за пиано или инструмент със съпровод на пиано, при която темите са прости и близки до песента, а развитието няма сложността и дължината на голямите форми.

От трите части на композицията написана с

теми близки до народната песен не изпъква конкретна програма, а са по-скоро музикална реминисценция на поетични преживявания.

Първа част. Allegro con brio. Сонатна форма
сонатината започва с кратко развитие на първата тема, която е характерна с трите енергични акорда, които служат като главен елемент на разработката. Следва втората тема която прозвучава напевно върху нея автора слага тежестта на идейното развитие на първата част.

Втора част. Andantino. Триделна песенна форма.

Първата тема е изпята от обоите. Тя получава своето развитие в меката звучност на щрайха и дървените инструменти. Втората тема се подема от струнната група и се развива от цялия оркестър. Нейното изложение ни поднася кулминационната точка на цялата част. Следва първата тема след която частта завършва с една кода в дървената група и характерно ритмични пицикати в щрайха.

Трета част. Molto vivace. Рондо форма

Частта започва с въведение от челите и виолите до флейтата, което с градация въвежда в първата тема. Тя жива увеличаща и енергична, и преминава през различните групи инструменти. От нея се влиза в втората тема която се излага от запущени тромпети и корни. Тя прозвучава отначало като марш, а после се разлива в оркестъра. Началото на частта отново се повтаря и след нова разработка ни свързва с третата тема. Тя носи епичен характер и е характерна за цялата част. Първата тема се повтаря отново, след което една кода в тромбони и корни пълна с напрежение и бодрост завършва композицията.

БРАМС — ВТОРА СИМФОНИЯ

Състав: 2 флейти, 2 обоя, 2 кларинета, 2 фагота, 4 корни, 2 тромпета, 3 тромбона, туба, тимпани и щрайх.

Втората симфония е създадена през летната почивка на композитора през 1877 г. в Алпите, една година след завършването на първата му симфония. Сътвореното близо до природата произведение е получило своята свежест от приятния планински въздух и красотата на цялата околност. Въпреки дълбокото *adagio* и отделни моменти на потиснатост, мрачните сенки от I симфония са забравени и основно настроение си остава радостта. В такова освобождение от трагични и борчески настроения, Брамс създава композицията, която критиката е определила като негова пасторална симфония. Колкото и различна от първата, втората симфония е в органическа връзка с нея не само по идейно развитие, но и тематически.

Първото ѝ изпълнение се е състояло в Виена на 30. XII. 1877 г. под диригентството на Ханс Рихтер. Публиката я е посрещнала с бурно въодушевление и третата част е трябвало да бъде повторена.

I-ва част. *Allegro non troppo*. Сонатна форма.

Началните три тона спокойно дадени от басите в първия такт са основен мотив, който се очертава като градивен елемент не само на тази част на симфонията, но и на цялото произведение. Над него духовата група изявява широко с звучни акорди главната първа тема — с пасторален характер. Една подвижна мисъл довежда до втората тема на тази част — една сърдечна мелодия, изпята от виоли и чели.

След спокойния характер на изложението следва богато раздвижена и с романтични краски

разработка, в която се провежда преди всичко първата тема. След патетична градация се достига до репризата. Едно мечтателно соло на корната въвежда в кодата и при все повече уталожавашо се успокоение частта завършва.

II част. Adagio non troppo Триделна форма,

Сериозното настроение на тази част е в противоречие с останалите части. И в това контрастиране именно се крие силата на въздействаето ѝ. Първата тема указва на промена в душата на композитора. Не след дълго настъпва развитието което има лекотата на танц. Една трета мелодия донася в тромбоните напомняне първите тактове на симфонията и зазвучава твърдо и решително. Връщането обаче към първата тема подчертава още по силно меланхолията.

III част. Allegro grazioso. Presto ma non assai.

Тази менуетна част с весело и игриво настроение представлява скерцо (с две триа). Главната тема (ритурнел) се явява на три пъти разделена помежду с две свободни вариации представляващи трио на скерцото. Със своята антична хармонична краска тя напомня на по-стария свят в музиката и на Шубертовия дух. Втората вариация е с разместени синкопи, което ѝ дава унгарски отенък и я приближава до унгарските танци на Брамс, написани 3 г. преди втората симфония.

IV. част. Allegro con spirito. Сонатна форма.

Първата тема е дотолкова необикновено ясна и жива за Брамс, щото ни се струва че композиторът се връща към Хайдн. Втората тема с своя радостен дух, широка, спокойна и дълбока, идва естествено след подвижността на първата. Явно забележима е връзката на двете с началния основен мотив на симфонията. След преминаване втората тема в *mol*, основното настроение се налага за да прозвучи самия финал ликуващо.

МУЗИКАЛНА ХРОНИКА

ИЗ РУСЕНСКАТА НАРОДНА ОПЕРА

В организирани народната опера са назначени: Константин Илиев за диригент, Константин Казанджиев за артистичен секретар и Елисавета Йовович за първи артист.

Пристигнали са в града и солистите Алекси и Минка Милковски, К. Кръстев и Тодор Минчевски. Тези дни се очаква пристигането и на останалите артисти.

За корепетитори са назначени нашите съгражданик Анна Вацова и Лина Сокерова. Командиран за корепетитор е и пианиста на държавния симфоничен оркестър Панчо Щърбанов.

Така комплектуван оперния апарат започна подготовката на операта „Травията“, с която ще бъде открита тържествено на 9 септември операта. Тези дни започва подготовката и на операта „Мадам Бътерфлай“.

От няколко дни операта и оркестъра се помещават в бившето гражданско отделение което е ремонтирано и пригодно за целта.

Тъй като на много от нашите слушатели е направило впечатление, че в миналата програма нямаше поместено нищо за солиста Ото Либих дължим да известим, че това се наложи по независещи от нас причини.

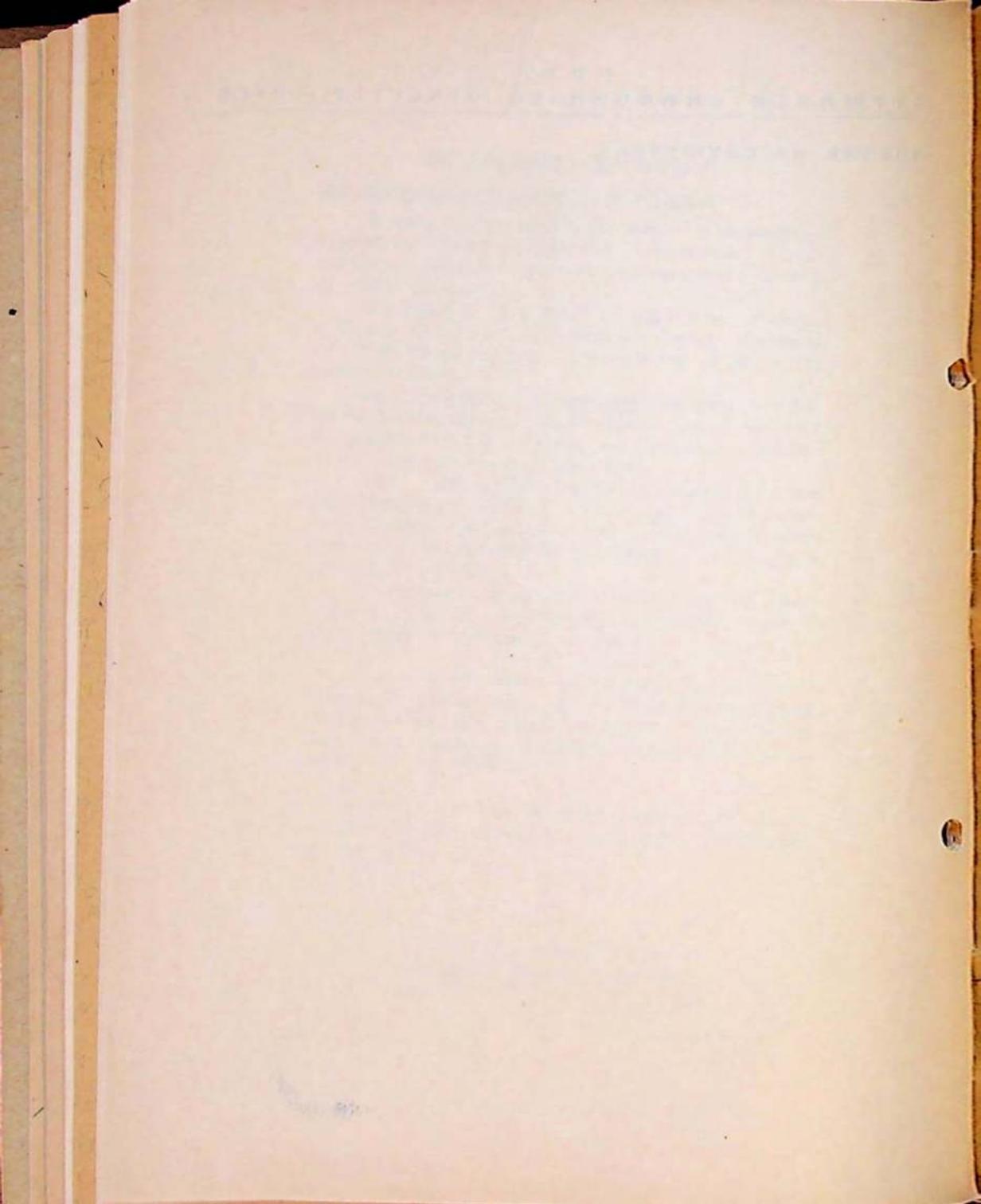
Кутията в която слушателя може да пусне мнението си за концерта е поставена при входа на залата.

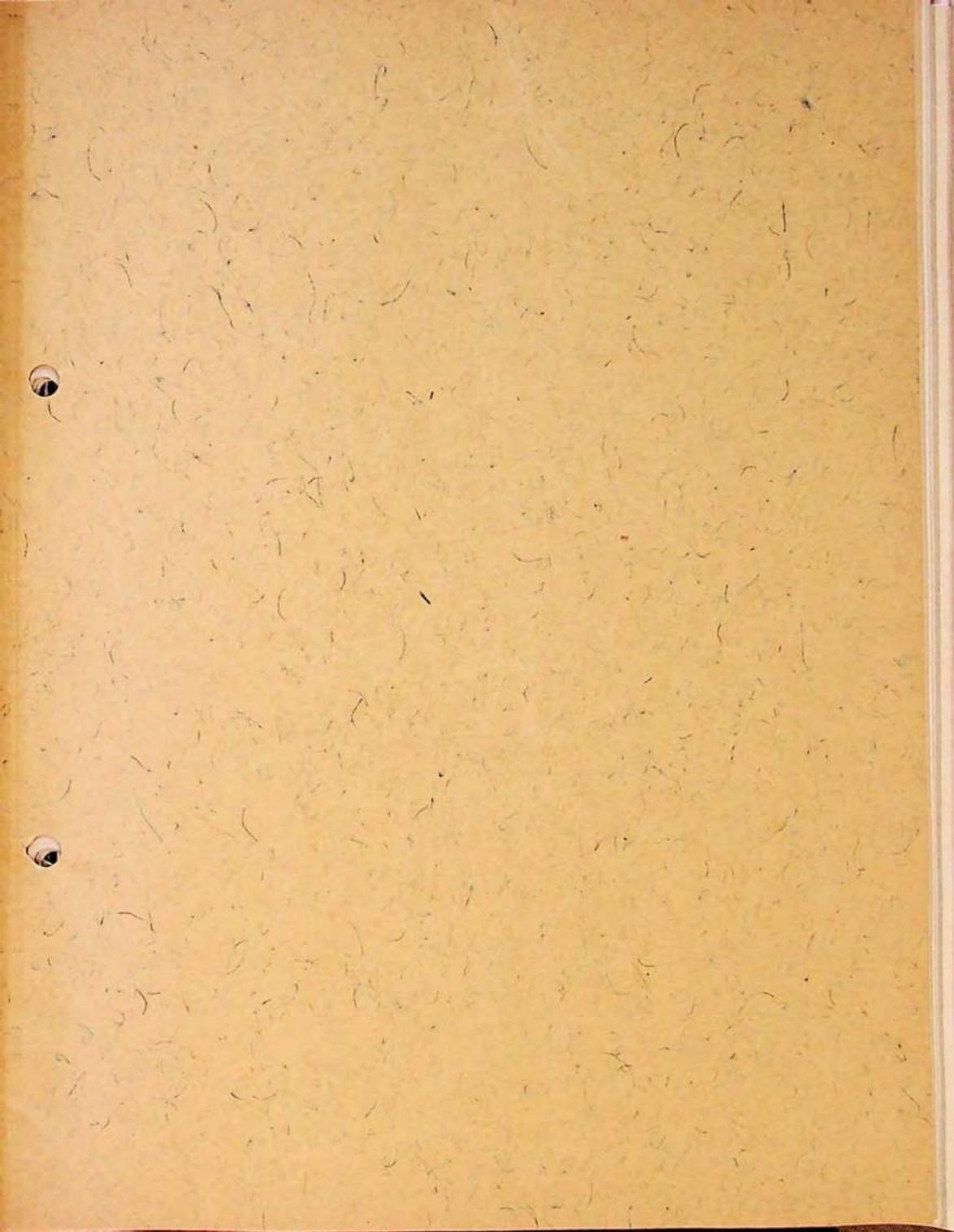
Уредник: Христо Икономов

К. Н. И. К.

ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР — РУСЕ

МНЕНИЕ НА СЛУШАТЕЛЯ

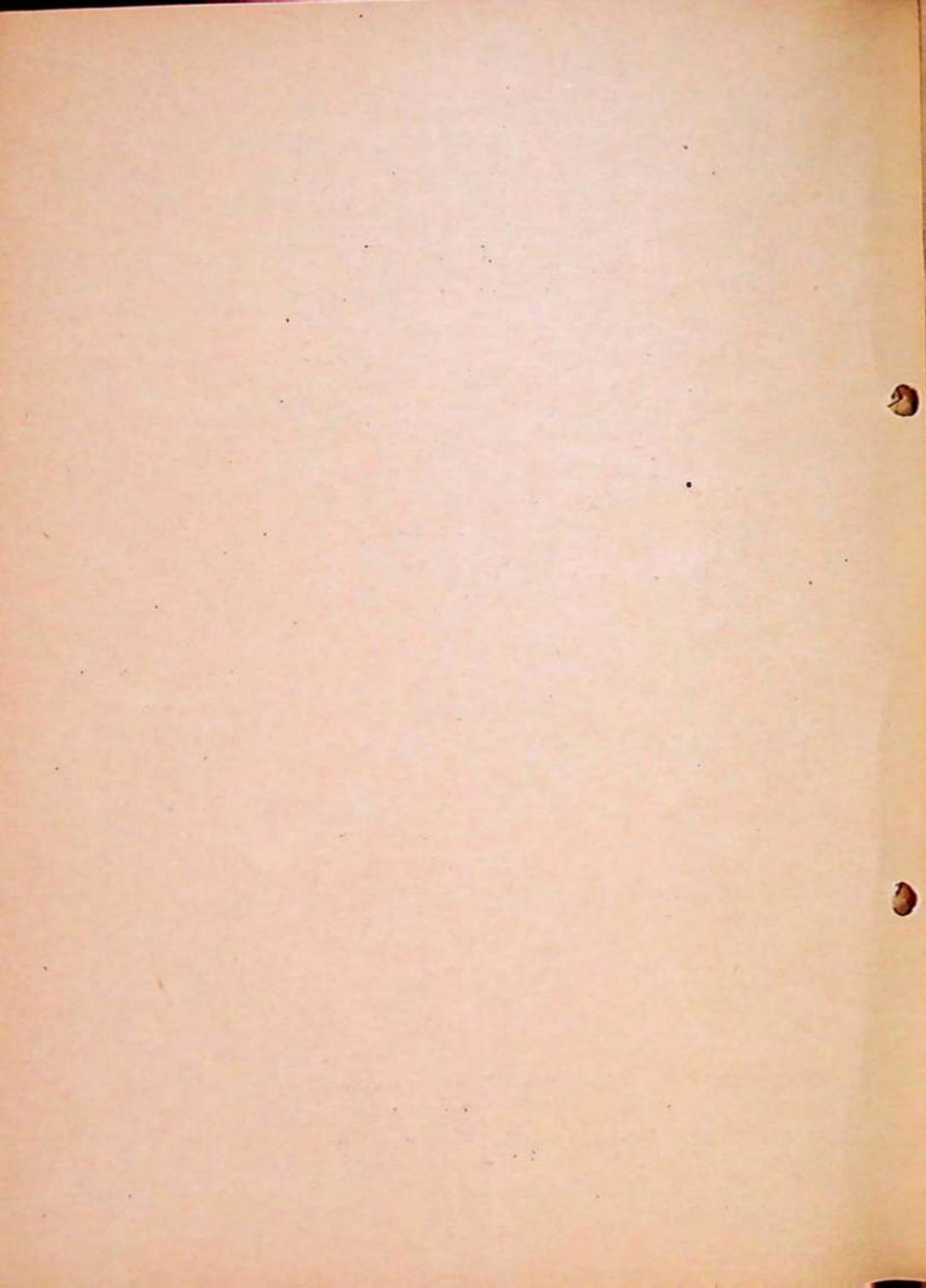
13(9)

К. Н. И. К.

ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

ЙОРДАН СТЕФАНОВ

СЕЗОН
1948 — 1949

Комитет за наука, изкуство и култура
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

*Титл. III-й симфония - Водар
с Сим. Хамбелъв.*

XIV
СИМФОНИЧЕН
КОНЦЕРТ

Диригент
КОНСТАНТИН ИЛИЕВ

Солист
Проф. ЛЕОН СУРОЖОН

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

НЕДЕЛЯ 8 и ВТОРНИК 10 МАЙ 1949 Г. — 20 ч.

ЗАЛА „КУЛТУРА“

СЪСТАВ НА ОРКЕСТЪРА

Първи цигулки: Христо Дюлгеров, Иван Янков, Христо Икономов, Светослав Дичев, Юрдан Стефанов, Симеон Хашгъмов, Емил Цветков, Никола Николов, Замфир Филипов, Христо Попов, Петър Попов, Сава Данаилов.

Втори цигулки: Димчо Ковачев, Христо Пеев, Юрдан Мечкунов, Вера Коджебашева, Цветана Транчева, Атанас Павлов, Георги Стоилов, Ташко Ангелов, Христо Василев, Лиляна Беличева, Мария Кожухарова.

Виоли: Софка Иванова, Валентин Попов, Здравко Русев, Константин Оджаков, Христо Панайотов, Димитър Станчев.

Виолончели: Мишо Николов, Лалю Петков, Юрдан Юрданов, Светослав Николов, Ангел Маринов, Станимир Станев, Кирил Станчев.

Контрабаси: Люба Хашъмова, Ганчо Кушиев, Васил Русанов, Янко Димитров, Илия Николов, Иван Станев.

Флейти: Асен Цанков, Антон Рупов, Иван Шиваров.

Обои: Петър Петров, Асен Мундев.

Кларинети: Георги Рачев, Никола Бакалов.

Фаготи: Димитър Стоянов, Евгени Ванков.

Корни: Иван Нацков, Никола Попов, Кирил Стоянов, Петър Бухтев.

Тромпети: Борис Христов, Стефан Китенски, Борис Батинов.

Тромбони: Любен Цеков, Васил Савов, Марин Николов.

Туба: Николай Колев.

Тимпани: Иван Димитров.

Ударни: Димитър Томов, Никола Бенчев.

Пиано: Панчо Щърбанов.

ПРОГРАМА

- ВЛАДИГЕРОВ — Рапсодия
- МЕНДЕЛСОН — Концерт за цигулка
Allegro appassionato
Andante
Allegro non troppo
Allegro molto vivace

Солист: Проф. ЛЕОН СУРУЖОН

ПАУЗА

- ЦЕЗАР ФРАНК — Симфония
Lento. Allegro non troppo
Allegretto
Allegro non troppo

ЗА ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ

(Из сп. „Съветская музика“)

„Основното съдържание и изворите на творчество на Панчо Владигеров трябва да се търсят в националния български фолклор и епос. Владигеров — голям познавач на българската народна музика — често използва в своите произведения напевите на народните мелодии. И собствените мелодии на Владигеров са близки по характер на народната музика. Композиторът достига това благодарение на всестранното познаване на мотивите, на дълбокото постижение интонационните и ритмични особености на българската народна музикална реч.

Въпреки ярко изразения национален колорит на Владигеровата музика, в която наред с истински славянските се срещат много източни елементи, нейният характер има много общо с руската музика. Внимателния анализ на основното направление в творчеството на Владигеров дава несъмнените признаци за влиянията от руската школа върху художественото мислене на композитора, на първо място от Римски-Корсаков и Бородин. И любовта към програмност сродява съчиненията на Владигеров с руската музика. По същина всички съчинения на Владигеров в тая или оная степен са програмни.

Следва да се отбележи голямата емоционалност и изразителната образност в музикалния език на Владигеров. Неговите оркестрови съчинения блестят от ярка обаятелност. Те са ясни и разбираеми от първо прослушване. А. К. Глазунов, който се запознал в Париж с съчиненията на Владигеров, се възхищавал от мелодичния дар на българския композитор, противопоставяйки на неговото творчество формалистичните блуждения на западноевропей-

ските модернисти. Особено се харесала на Глазунов „Българската сюита“. Владигеров си спомня съвета, даден му от Глазунов: всякога да обръща главно внимание на мелодията, без да се подава на фалшивите теории на формалистите, отрицаващи тая най-съществена страна на музиката“.

Творчеството на П. Владигеров свидетелства, че в неговото лице България има крупен майстор, владеещ всички тайни на съвременното композиторско изкуство, стоящ на верния и прогресивен път на реалистичното изкуство. Близостта на неговата музика към народната музикална реч, любовта към мелодията, демократизмът на творческите устремии, насочени винаги към масовия слушател, към народа, най-сетне истинският артистичен темперамент привлича към него нашите искрени симпатии“.

Соколов

Българска рапсодия

Българската рапсодия е една виртуозна оркестрова композиция. Тя е изградена върху няколко популярни народни песни в разработката на които бие пулса на българското сърце и лъха аромата на българския чернозем. В своята близост до бита на нашия народ тя е израз на несломимия му устрем за запазване родното и изграждане неговия щастлив живот.

МЕНДЕЛСОН (1809—1847) принадлежи към композиторите класици и романтици. Той е създател на хоровото движение в Германия и интимен музикален съветник на Гьоте. Като композитор и блестящ клавирен изпълнител, той подобно на Моцарт, се проявява изумително рано и с огромен успех. Заради последното и поради това, че е бил материално осигурен Менделсон не е преживял

страдания, не е претърпял неуспехи, не е водил борби: ето защо музиката му е лишена от третиране житейски проблеми, което пък намалява жизнената ѝ сила. В замена на това обаче композициите му издават пълно владение на композиционната техника. Те носят в себе си сърдечност, изящество и блясък и са наситени хармонично с романтична емоционалност.

Менделсон е много плодовит композитор. Съчиненията му надминават сто опуса. Особено ценни са неговите увертюри; с не малко качества са и симфониите му. Менделсон е написал и множество камерни, клавирни и вокални композиции.

Изпълнявания концерт за цигулка е една от най-хубавите творби на Менделсон. Концерта протича при разнообразни настроения и нюанси. У него изпъква на преден план тънък финес, сърдечност и на места сантименталност. Той е един от най-хубавите и най-често изпълнявани цигулковы концерти.

Леон Суружон е добре познат, като един от най-добрите и млади цигулковы изпълнители у нас. След специализацията си в Париж той беше назначен за професор по цигулка в Софийската музикална академия, където като педагог постига вече значителни успехи.

Като изпълнител името му отдавна се е наложило. Концертирал е неколкократно с Софийската филхармония и на самостоятелни концерти. Суружон свири с много прецизност и финес, което го оформява като един отличен изпълнител на Моцарт, Менделсон и др.

ЦЕЗАР ФРАНК (1822—1890) като композитор е новоромантик. Музикалната си кариера започва като органист и капелмайстор в Париж. След това бива назначен за професор в Парижката консерва-

тория. Късно в неговия живот едва в втората му половина, той се отдава на композиторска творческа работа. А това гарантира оформен миروглед и много музикални познания и връзки. Появата му като композитор се явява като историческа необходимост. Заливането на културна Европа с Вагнеровата музика изправя на решителна борба в защита френската музика гениялния импровизатор и професор с авторитет Цезар Франк. Успехите му обаче идват по-късно, а истинските едва в края на живота му.

Като композитор Цезар Франк носи влиянието на Бах, Берлиоз, Вагнер и Лист, а музиката му е убедителен израз на смисленост, вътрешен мир и силно чувство. Не може да не се подчертае, че по отношение формата на композициите му той е класик с предразположение към големите композиционни форми. Дълбочината, логиката, и подчертаната органа звучност са отличителни черти на неговите композиции и тяхни най-ценни качества.

По важните творби на Цезар Франк са: Симфония, две симфонични поеми, две опери, пет оратории и множество камерни и вокални творби.

Симфония в ре миньор

състав: 2 флейти, 2 обоя, английски рог, 2 кларета, баскларнет, 2 фагота, 4 корни, 3 тромпета, 3 тромбона, бастуба, тимпани и щрайх.

Изпълняваната симфония е единствената на Цезар Франк. Цялата е изпълнена едва след неговата смърт. Тук композитора блясва с смели изрази средства при което надминава дори Лист и Вагнер. Логика, вътрешна сила и убедителност съпрудат цялото ѝ развитие.

Първата част започва с бавно въведение от което се оформява главната тема. Потиснатостта на

това бавно въведение се заменя с оптимизъм и бодрост при започване *Allegro non troppo* Риданията отстъпват място на един решителен и величав химн на живота. След едно повторение се влиза в втората тема, която звучи още по освободено и празнично и отразява героичното и бодрото в живота. С своята жизненост тя хвъря печат на цялата първа част. При все повече нарастващо недвусмислено оптимистично настроение в възходжане чрез галация на чувството идва края на частта.

Вътрешната част е една прекрасна и много добре замислена поема, отразяваща идиличното в живота. Отначало прозвучава като песен от която се влиза в скерцо. На края на последното при репризата, първата тема израства над скерцото и частта свършва с малка кода.

Третата част е логическо продължение на първата и установява пълно изясняване на симфонията. Тук заедно с настроенията и преживяванията на първата част, заедно с нейната философска задълбоченост се сплитат нови аналогични настроения и симфонията, бодро и оптимистично, завършва в мажор.

Тази симфония е една от много изпълняваните симфонични творби. Тя е една от най-хубавите композиции на Цезар Франк. Тя е ценна защото с силно чувство и много логика се осъществява бодро и оптимистично разрешение на житейски проблеми.

ЖДАНОВ И МАРКСИСКО - ЛЕНИНСКАТА МУЗИКАЛНА ЕСТЕТИКА

от Альшванг

В борбата с идеалистическите извращения основите на музиката, са възникнали многото положения на марксистско-ленинската музикална естетика, които са бляскаво развити от др. А. Жданов и които служат за ръководство към действие.

В центъра стои въпроса за **формализма в музиката** и за борбата с него. Жданов определя формализма така: отказ от класическото наследство под флага на мнимо новатарство, отказ от народността на музиката, от служението на народа и угода на обслужването на тясно-индивидуалистическите преживявания на незначителната група избраници естети. Такова определение на формализма е ново по същина. В противовест на буржоазните философи, Жданов издига не формално — логичните му признаци, а неговия социално-психологичен смисъл. Тоя смисъл се свежда към антинародността от една страна, и към местния субективизъм от друга. Иначе казано, формализма е равнозначен на разложението в изкуството, на декаденството, и на загубване от художественото произведение неговата социална (обществена) функция. Формализма, обединява в едно цяло сякаш най-различни групи и направления на буржуазните и дребно — буржоазни художници в това число и на музикантите, независимо от това, каква разновидност на идеалистичната естетика те представляват: спадат ли те към неокласицизма, експресионизма или конструктивизма. Жданов не се спира на стилистичните различия между отделните представители на формалистичния лагер, доколкото всички те са антинародни и крайно индивидуали-

стични. Формализмът е всичко онова, което под
разни предлози укривайки се зад различни декла-
рации, отбягва от живия живот, от революционната
действителност, от революционното развитие. Фор-
мализмът — това е процес на умъртвяване на из-
куството, когато неговото жизнено съдържание
обеднява и издребнява при мнимо — новаторското
усложняване на музикалната (и всяка друга) форма.
И пак тука към формализъм се отнася претоварва-
нето на произведението с психически ексцеси и
въобще всяка налична в съвр. буржуазно изкуство
психопатия.

Жданов отделя много внимание за важната
естетична проблема на **новаторството**. Той раз-
личава мнимото новаторство от новаторство истин-
ско, което той отождества с прогреса. Мнимото
пък новаторство се свежда към „ревизия на осно-
вите на музиката“ и следователно се явява регре-
сивно. Критерий за оценка на истински новото в
изкуството, но и не в него единствено лежи
в качеството на това ново: „новото трябва да бъде
по-хубаво от старото, иначе то няма смисъл“ (Жда-
нов). В същност всяко истинско талантливо твор-
чество в коя да е област на човешката дейност, е
новаторство, т. е. създаване на новите ценности.
Формализмът пък е лишен от **творческото на-
чало**, макар и да провъзгласява „новаторството“.
Но не може, — казва Жданов — да се нарече
новаторство всяко оригиналничене, всякакво кри-
вене и виене в музиката. Той призовава ком-
позиторите да се откажат от новаторството като
самоцел, от новаторството въпреки всичко.

Говорейки за критерий на ценността на му-
зиката, т. е. за това, как ние трябва да подходим
към оценката на това или онова произведение,
Жданов издига следното важно естетично **поло-
жение** — „Музикалното произведение е толкова

по-важно, колкото по-вече струни на човешката душа то привежда в съответно звучене. Ако композиторът е способен да извика отклик само на една или няколко човешки струни, това е малко, — защото съвременния човек, особено нашия, съветския човек представлява от себе си твърде сложен организъм за възприемане. От тук се извежда и определението на гениалността. „Музикалното произведение е толкова повече гениално, колкото то е по-съдържателно и по-дълбоко, колкото то е по-високо по майсторство, колкото от по-голямо количество хора се признава, колкото по-голямо количество хора е способно да вдъхнови. Не всичко достъпно е гениално, но всичко истински гениално е достъпно, и то е толкова повече гениално, колкото е по-достъпно за широките народни маси.

Миналата вечер с тържествен концерт на Софийската държавна филхармония под диригентството на проф. Саша Попов е открита възстановената зала „България“, снабдена с най-модерни усъвършенствувания. Постройката е извършена от български архитекти.

По повод това се изтъква, че България притежава най-голямата модерна концертна зала на Балканския полуостров.

1877

1878

1879

1880

1881

1882

1883

1884

1885

1886

1887

1888

1889

1890

1891

1892

1893

1894

1895

1896

1897

1898

1899

1900

1901

1902

1903

1904

1905

1906

1907

1908

1909

1910

1911

1912

1913

1914

1915

1916

1917

1918

1919

1920

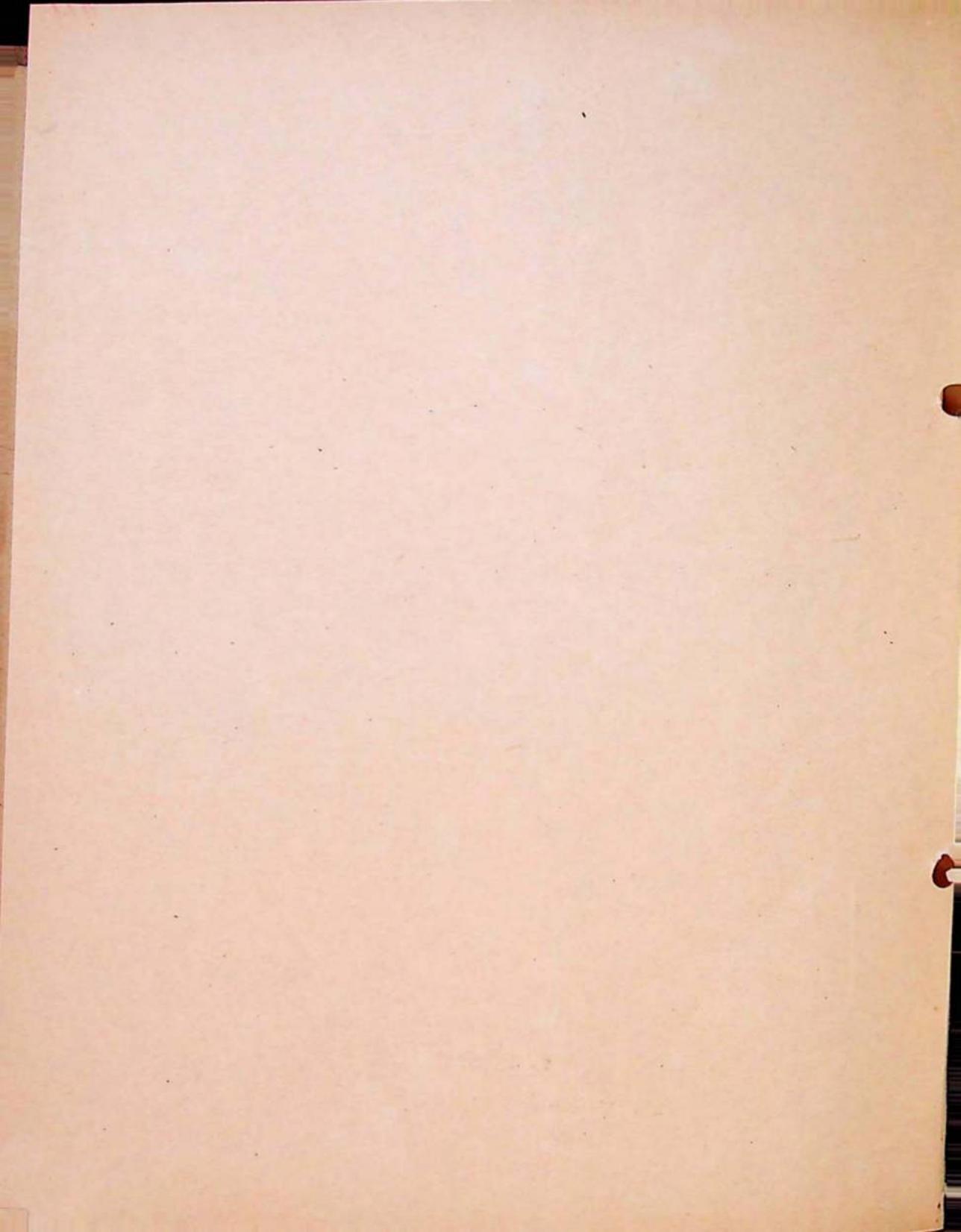
1921

1922

1923

1924

1925

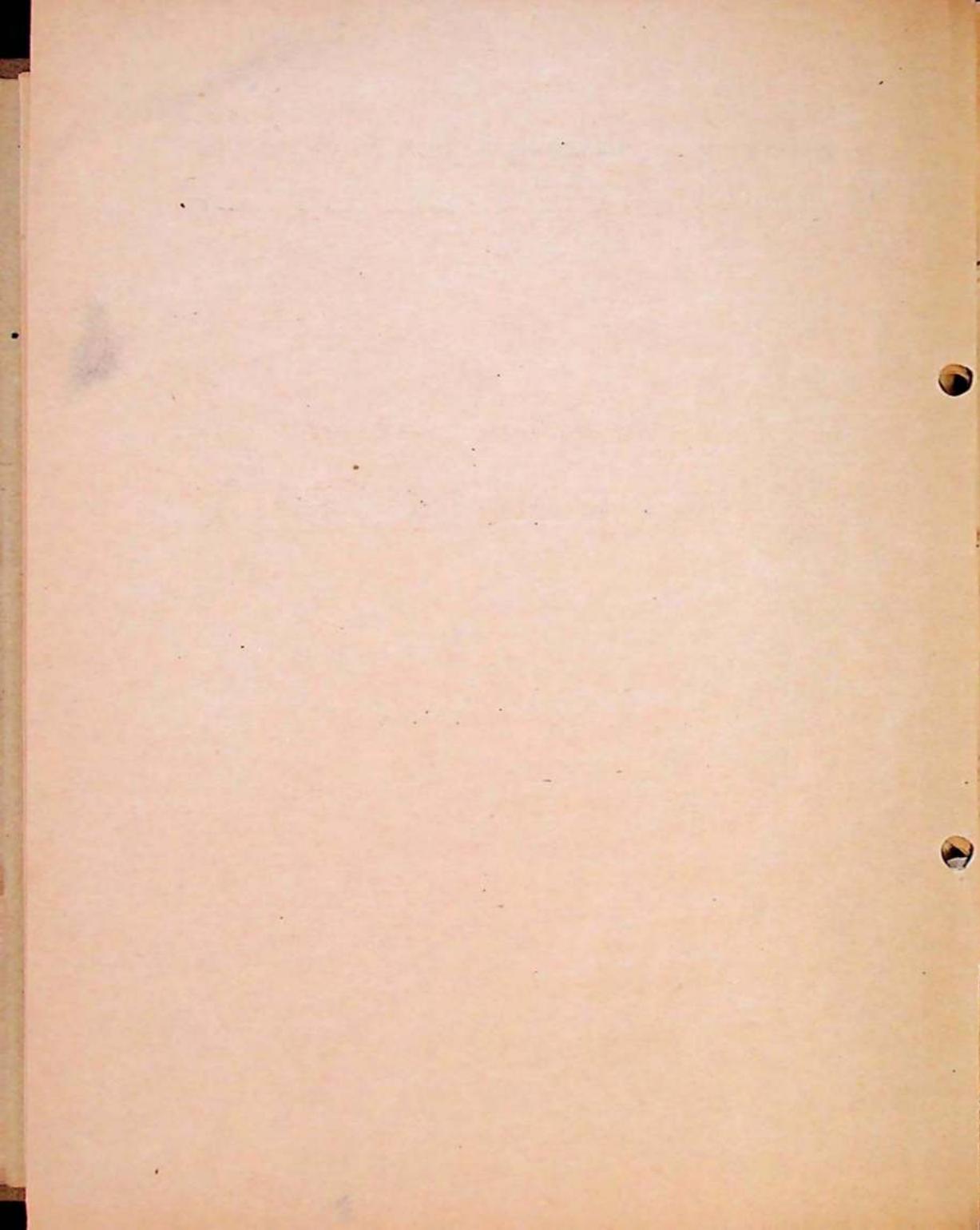
14
14-(10)

К. Н. И. К.

**ДЪРЖАВЕН
СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ**

ЙОРДАН СТЕФАНОВ

**СЕЗОН
1948 — 1949**

Комитет за наука, изкуство и култура
ДЪРЖАВЕН СИМФОНИЧЕН ОРКЕСТЪР
РУСЕ

+ 2 в Симфония

*Изгл. III пълн. вода
с Сим. Хоманов.*

XV

СИМФОНИЧЕН

КОНЦЕРТ

Диригент
КОНСТАНТИН ИЛИЕВ

Солист
Проф. КОНСТАНТИН ПОПОВ

Концертмайстор
ХРИСТО ДЮЛГЕРОВ

ЧЕТВЪРТЪК 2 и ПЕТЪК 3 ЮНИ 1949 Г. — 20 ч.

ЗАЛА „КУЛТУРА“

СЪСТАВ НА ОРКЕСТЪРА

Първи цигулки: Христо Дюлгеров, Иван Янков, Христо Икономов, Светослав Дичев, Юрдан Стефанов, Симеон Хашъмов, Емил Цветков, Никола Николов, Замфир Филипов, Петър Попов, Вера Коджебашева, Сава Данаилов.

Втори цигулки: Димчо Ковачев, Христо Пеев, Юрдан Мечкунов, Цветана Транчева, Атанас Павлов, Георги Стоилов, Ташко Ангелов, Христо Василев, Лиляна Беличева, Мария Кожухарова.

Виоли: Софка Иванова, Валентин Попов, Здравко Русев, Константин Оджаков, Христо Панайотов, Димитър Станчев.

Виолончели: Мишо Николов, Лальо Петков, Роза Бакалова, Светослав Николов, Ангел Маринов, Станимир Станев, Кирил Станчев.

Контрабаси: Люба Хашъмова, Танчо Кушиев, Васил Русанов, Янко Димитров, Иван Станев.

Флейти: Асен Цанков, Антон Рупов, Иван Шиваров.

Обои: Петър Петров, Асен Мундев. **Кларинети:** Георги Рачев, Никола Бакалов.

Фаготи: Димитър Стоянов, Евгени Ванков. **Корни:** Иван Нацков, Кр. Маджаров,

Кирил Стоянов, Петър Бухтев. **Тромпети:** Борис Христов, Стефан Китенски, Иван Калинов.

Тромбони: Любен Цеков, Васил Савов, Стоян Стоянов.

Туба: Ангел Парашкевов. **Тимпани:** Иван Димитров. **Ударни:** Николай Кметов, Никола Бенчев.

Пиано: Панчо Щърбанов.

ПРОГРАМА

- ЛАЗАР НИКОЛОВ — Сюита
Пролог
Ария
Танц
- ДВОРЖАК — Концерт за чело и оркестър си миньор
Allegro
Adagio ma non troppo
Allegro moderato

Солист — проф. КОНСТАНТИН ПОПОВ

ПАУЗА

- МУСОРГСКИ-РАВЕЛ — Картини от една изложба
Разходка. Гном. Разходка. Стария замък.
Разходка. Градината на Тюйлери. Бидло. Разходка. Балет на малките пилета в черупките. Самуел Голденберг и Шемил. Пазар в Лимож. Катакомби. Колибата на баба Яга. Голямата врата на Киев.

ЛАЗАР НИКОЛОВ е роден в Бургаз през 1922 г. През 1946 г. е завършил софийската държавна музикална академия като ученик по пиано на проф. Димитър Ненов и по композиция на проф. Панчо Владигеров.

Лазар Николов е един от най-талантливите млади български композитори, който още от първите си творби показва белезите на един ярко очертан стил отличаващ се с тънко лирично чувство. В последните си творби той прави сериозни постижения в новите насоки на българската музика.

По важните му творби са: клавирно трио, сонати за цигулка и пиано, чело и пиано и пиано, концерт за пиано и оркестър, концерт за струнен оркестър, прелюд, вариации и финал, фантазия и fuga за пиано и пр.

Сюитата за симфоничен оркестър е писана през 1946-1947 г. по времето в което Николов е бил ученик на Владигеров. С нея той абсолютира по диригентство в академията и наложи името си като композитор. Сюитата издава органическа връзка с народната песен. Тя е изпълнявана от всички симфонични оркестри в страната с най-голям успех.

Сюитата се състои от три части. Пролога е въстъплението и носи театрален характер. Арията е изградена върху една широка песен в триделна форма и преминава в почти всички инструменти. Таецът има характер на токата и се отличава с характерен и увличащ ритъм. Композицията завършва ефектно и при нарастваща възбуда.

АНТОН ДВОРЖАК, (1841 — 1904), е учил в Прага където по-късно почва музикалната си кариера като виолист в операта. С неговия „Химн“ за хор и оркестър той заинтересува музикалните среди в Прага. По-късно неговата популярност довежда държавната му степендия по музика. Така Дворжак оформява музикалните си познания и художествения си мироглед за да стане световно известен след издаването на толкова популярните „Славянски танци“. През 1890 г. той вече има професорска катедра по композиция в Прага, а две години по-късно приема поканата на националната консерватория в Ню-Йорк и става директор на последната. Там той се запознава с негърската музика чиято оригинална ритмика и мелодика обогатява фантазията му, разширява светогледа му и му дава възможност толкова непосредствено да говори с композиторските си творби.

Класик на Чехската музика, Дворжак е близък на бетовеното звукотворчество, на художествения мироглед на Брамс и на програмното направление на Лист. Закърмен от майсторите на музикалната драматика, подобно на Бетовен, Дворжак остава предимно майстор в областта на инструменталното творчество. Създал е две опери, 7 симфонии, 5 симфонични поеми, 5 увертюри, 10 струнни квартети, 2 клавирквартети, 4 клавирни триа, множество инструментални композиции и др.

Концертът за виолончело и оркестър оп. 104 е бил написан през 1894-1895 год. в Америка, а изпълнен за първи път в Париж на 26 януари 1913 год. от Казалс. Това е една от най-значителните творби на Дворжак, в която се чувства разнообразното влияние указано от Брамс, виенските класици и Чайковски. Това влияние е свързано с елементи на американската народна песен и такива на славянската музика.

Първата част започва тихо с една характерна главна тема, изпълнена от кларнетите в ниските регистри и отиваща постепенно към фортисимо. Скоро се появява втората тема, наситена с романтични настроения. Един мотив в нежно пианисимо завършва встъплението. Солистът започва с главната тема поднася я в различни вариации и като почти речитативно преминава към втората тема.

Разработката започва нормално с главната тема в тути, през което време солиста пресъздава същата в мечтателни настроения, отразяващи се в копнеещите съзвучия на флейтите.

Мелодичното Адажио, подобно на Брамсовия виолинов концерт, прозвучава в медните инструменти. Изпъкват ефектите на подчинените, и примирение, в които доминира солиста.

Финалът в си миньор е изграден изключително върху главната тема, прекъсван от няколко по бавни епизоди. Финалът е изграден върху чехски народни мотиви.

КОНСТАНТИН ПОПОВ е роден в гр. Русе. Завършил е музикалната академия в София след което започнал своята концертна кариера. По късно става професор по чело в софийската държавна музикална академия. Изнесъл е множество концерти с почти всички държавни симфонични оркестри в страната.

ЗА ТВОРЧЕСТВОТО НА МУСОРГСКИ

Модест Петрович Мусоргски (1839 — 1881 г.) е най-самобитния и най-прогресивния музикант - революционер от членовете на известната руска петорка (Балакирев, Римски - Корсаков, Мусоргски, Бородин и Кюи). Огромния талант и заслуги на бележития композитор бяха достойно оценени едва след

Великата октомврийска революция, до което време музиката му бе подхвърляна на постоянни нападки и дори на поправки.

Мусоргски е най-видния представител на жизнено правдивото (реалистичното) направление в музиката. Непримириим враг на рутината и консерватизъма, той високо издигна знамето в борба за едно изкуство, в което народността елемент и идейното наситяване на тематиката да бъдат ръководни принципи. Смел новатор, Мусоргски търси все нови пътища „за живото общуване с хората. Неговото изкуство зове безстрашно през бури, мъгли и подводни камъни напред към нови брегове“.

По характера на композициите си и по своите музикални възгледи, Мусоргски не принадлежи към нито едно от музикалните течения. Формулата на неговия творчески принцип може да се определи от възгледа му за изкуството: „изкуството не е семоцел — то е средство за общуване с хората“. Ето защо художествената ценност на неговите произведения се заключава в правилно почувстваното и творчески изживяното отношение към изобразяваната действителност. Най-ценното в творчеството на Мусоргски за нас е органическата връзка на неговите произведения с народния живот — живот пълен с борби и неизчерпаеми творчески сили.

Мусоргски ни остави едно богато музикално наследство — изключително програмна музика: народните музикални драми „Борис Годунов“, „Хованщина“; скици от „Женитба“ и „Сарочински Панаир“, симфоничните пиеси „Картини от една изложба“, „Нощ на голия връх“, множество художествени песни и др.

КАРТИНИ ОТ ЕДНА ИЗЛОЖБА

Идеята за написване една толкова оригинална композиция се е зародила в Мусоргски по повод изложбата на архитекта Хартман, който е бил между първите приятели на композитора. В нея той илюстрира звуково десет картини, които за да избегне разпокъсаността на сюитната форма свързва с „разходка“.

Гном — Мусоргски рисува един малък гном който се разхожда с изкривените си крака и залита.

Стария замък — Пред един средновековен замък един трубадур прави серенада на любимата си.

Тюйлери — Алея от големия парк в която играят децата. Оживен разговор между две деца.

Бидло — Тук е предадено движението на една стара полска кола с колела от дърво, които скърцат, наречена Бидло.

Балет на малките пиленца — Чуват се веселите гласчета на току що излюпилите се пиленца.

Самуел Голденберг и Шмил — Първият е богатия изобразен чрез щрайха, а втория бедния даден чрез тропета евреин. Втория се моли за помощ но първия резко и гордо отказва.

Пазар в Лимож — Тази картина представлява пазар в Лимож. Пазарлъци, кавги и пъстра народна маса предават една типична битова картина.

Катакомби — Тук художникът Хартман с фенер в ръка стои мрачно в още по мрачните катакомби.

Колибата на баба Яга, която е построена върху пилешки крака се отваря и излиза погребална процесия. Баба Яга присъства на собственото си погребение.

Голямата врата на Киев. Величествена картина която събужда националната гордост на Мусоргски.

Картините са написани първоначално за пиано, а в последствие оркестрирани от гениалния фр. композитор Морис Равел,

